

Univerzita Karlova v Praze

Filozofická fakulta

Ústav románských studií

bakalářská práce

Dana Šandová

Durativní slovesné perifráze ve španělštině

Durational Verbal Periphrases in Spanish

vedoucí práce: doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.

2018

Ráda bych poděkovala doc. PhDr. Petru Čermákovi, Ph.D za vedení práce, ochotu a čas, který mi věnoval.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

Abstrakt

Ve své bakalářské práci jsem se zaměřila na popis a vysvětlení španělských slovesných durativních perifrází a také na analýzu možných ekvivalentů v češtině. Zprvu jsem vysvětlila termín povahy slovesného děje, neboť je tento termín pro pochopení durativnosti slovesných perifrází nezbytný. Dále jsem vysvětlila rozdíl mezi českým a španělským videm (aspektem) a poté se věnovala jednotlivým perifrázím, z nichž jsem se nejvíce zaměřila na durativní perifráze a na jejich rozdělení na dvě základní skupiny: globální a parciální; jejich vysvětlení a popis vlastností.

V části praktické jsem pracovala nejdříve se španělským korpusem CREA, kde jsem analyzovala 4 jednotlivé perifráze dle počtu výskytů a rozložení v dokumentech dle tématu. Poté jsem analyzovala jejich české protějšky v korpusu InterCorp, ve sto různých výskytech dané perifráze. Nejdříve jsem mezi sebou srovnala perifráze s parciální durativností kontinuativní (*seguir + gerundium*) a distributivní (*andar + gerundium*) a poté perifráze s parciální durativností retrospektivní (*venir + gerundium*) a prospektivní (*ir + gerundium*). Cílem bylo zjištění, zda a jakým způsobem se do češtiny tyto perifráze promítají. V 90 procentech případů je význam perifráze v češtině zachován (s pomocí různých českých ekvivalentů). V ostatních případech se mnohdy význam perifráze vytratil a v češtině promítnut není. S pomocí těchto korpusů se mi tak snad podařilo podat určitý náhled na problematičnost durativních perifrází a na možnosti jejich překladu do češtiny.

Klíčová slova:

perifráze, gerundium, španělština, čeština

Abstract

In my bachelor thesis, I focused on description and explanation of Spanish verbal durational periphrases and also on the analysis of possible equivalents in Czech. At first, I explained the term of the nature of verbal action, because this term is for understanding the durability of verbal periphrases crucial. I also explained the difference between the Czech and the Spanish verbal aspect and then I focused on the individual periphrases, mostly on the periphrases of durability and their division into two basic groups: global and partial; their explanation and description of the properties.

In the theoretical part, I devoted myself to individual periphrases, of which I mostly focused on durational periphrases and their division into two basic groups: global and partial; their explanation and description of the characteristics.

In the practical part I worked first with the Spanish corpus CREA, where I analyzed 4 individual periphrases according to number of occurrences and layouts in documents by topic. Then I analyzed their Czech counterparts in the InterCorp corpus, in one hundred different occurrences of the given periphrases. First of all, I compared the periphrases with partial durability (*seguir + gerundium*) and distributive (*andar + gerundium*), and then periphrases with partial durability retrospective (*venir + gerundium*) and prospective (*ir + gerundium*). The aim was to find out if and how these periphrases are projected into Czech. In 90 percent of cases, the sense of periphrases in Czech is maintained (with the help of various Czech equivalents). In other cases, the meaning of periphrases has often disappeared and is not reflected in Czech. With the help of these corpuses, I hopefully managed to give a certain insight into the problematics of the durational periphrases and the possibilities of their translation into Czech.

Keywords:

periphrasis, gerund, Spanish, Czech

Obsah

Obsah

1. ÚVOD	8
2. POVAHA SLOVESNÉHO DĚJE	8
2.1 ČEŠTINA A SLOVESNÝ VID	9
2.2 ŠPANĚLSKÝ ASPEKT	11
2.3 TERMÍN POVAHY SLOVESNÉHO DĚJE.....	11
3. SLOVESNÉ PERIFRÁZE	13
4. FÁZOVÉ VÝZNAMY	14
4.1 VÝZNAMY INGRESIVNÍ	14
4.2 VÝZNAMY DURATIVNÍ	16
4.2.1 <i>Durativní význam globální</i>	17
4.2.2 <i>Durativní význam parciální</i>	17
3.2.2.1 <i>Omezení parciálních perifrází</i>	21
4.3 VÝZNAMY TERMINATIVNÍ	23
5. ANALÝZA VYBRANÝCH PERIFRÁZÍ V KORPUSU CREA	25
5.1 POPIS METODY VYHLEDÁVÁNÍ	25
5.2 SROVNÁNÍ <i>SEGUIR + GER. A ANDAR + GER.</i>	26
5.2.1 <i>Četnost výskytů</i>	26
5.2.2 <i>Rozložení v dokumentech dle tématu u andar a seguir + ger.</i>	28
5.3 SROVNÁNÍ <i>VENIR + GER. S IR + GER.</i>	28
5.3.1 <i>Četnost výskytů</i>	28
5.3.2 <i>Rozložení v dokumentech dle tématu</i>	30
6 ANALÝZA EKVIVALENTŮ TĚCHTO PERIFRÁZÍ V KORPUSU INTERCORP	30
6.1 <i>ANDAR + GER.</i>	31
6.1.1 <i>Buscar</i>	32
6.1.2 <i>Decir</i>	33
6.1.3 <i>Hacer</i>	34
6.2 <i>SEGUIR + GER.</i>	35
6.3 <i>VENIR + GER.</i>	39
6.3.1 <i>Hacer</i>	40
6.3.2 <i>Correr</i>	41
6.3.3 <i>Ser</i>	43
6.4 <i>IR + GER.</i>	44
6.4.1 <i>Ser</i>	45
6.4.2 <i>Decir</i>	46
6.4.3 <i>Pasar</i>	47
6.4.3 <i>Hacer</i>	49
7. ZÁVĚR	50
EL RESUMEN	53
8. RESUMÉ V ČESKÉM JAZYCE	55
RESUMÉ VE ŠPANĚLSKÉM JAZYCE	57
7. BIBLIOGRAFIE	59

1. Úvod

Jak již název této bakalářské práce napovídá, budu se věnovat rozboru a užití španělských durativních perifrází. Tyto perifráze se pojí s gerundiem a spadají do kategorie povahy slovesného děje.

V teoretické části nejprve objasním, v čem spočívá pojem povahy slovesného děje, co si pod ním lze představit a jaké typy rozlišuje. Dále se konkrétněji zaměřením na rozlišení slovesného vidu v češtině a na španělský aspekt, kde vysvětlím rozlišení a princip obou definicí.

Dalším klíčovým bodem této práce je terminologické vysvětlení a popis fázových významů. Ty se rozlišují na tři skupiny – jejich popis bude ilustrován konkrétními příklady. Hlavním zdrojem, ze kterého budu čerpat typologii perifrází, bude Mluvnice současné španělštiny (Zavadil – Čermák, 2010). Největší pozornost bude věnována fázovým významům durativním, hlavnímu tématu této práce. Zaměřím se na nejdůležitější durativní perifráze, jejich definice, užití a popis v konkrétních situacích (přihlédnu přitom k názorům z různých zdrojů ze sekundární literatury, aby byl výsledný obraz co nejvěrnější).

V praktické části budu pracovat nejprve se španělským korpusem CREA, který je dostupný na stránkách Španělské královské akademie. Zejména mě bude zajímat četnost výskytů jednotlivých perifrází a rozložení v dokumentech dle tématu.

Dále budu pracovat s českým korpusem InterCorp, který mi pomůže ukázat, jak se durativní perifráze promítají do češtiny: zaměřím se na to, jakým způsobem jsou perifráze překládány do českého jazyka, a také na jejich frekvenci.

2. Povaha slovesného děje

Abychom lépe porozuměli perifrastickým konstrukcím, je důležité charakterizovat kategorii *povaha slovesného děje*. Nejprve se zaměříme na situaci v českém jazyce, kde prozkoumáme kategorii slovesného vidu. Poté situaci zhodnotíme z hlediska španělského jazyka a jeho aspektu a porovnáme ji s češtinou.

2.1 Čeština a slovesný vid

V češtině rozlišujeme pět hlavních gramatických kategorií sloves, kategorii osoby, čísla, času, způsobu, rodu a vidu. Popis českého vidu ukáže, že mezi španělským aspektem a českým videm je rozdíl. Španělský aspekt využívá částečně jiné výrazové prostředky, tedy nikoli jen morfologizovaná vidová vyjádření jako čeština.

Mluvnice současné češtiny uvádí, že „kategorie vidu stojí na hranici mezi gramatickými kategoriemi a lexikálními významy jednotlivých sloves.“¹

Jak víme, v češtině existují dva vidy, dokonavý a nedokonavý. Tyto dva vidy se odlišují tím, zda je akce chápána jako ukončená (ohraničená, vymezená), či nikoli. Dokonavý vid (vid perfektiva) označuje děj, který je časově ukončený. Oproti němu stojí nedokonavý vid, vid imperfektiva, který vyjadřuje časově neukončený děj, děj, jehož konec či trvání nejsou přesně definovány. Protiklad dokonavosti a nedokonavosti tak může být vyjádřen pomocí dvojic sloves, tzv. vidových protějšků. Příkladem těchto protějšků jsou všechny tvary daného slovesa: *Budu malovat – namaluji, maloval jsem – namaloval jsem, maloval bych – namaloval bych, maluj! – namaluj!, malovat – namalovat, malován – namalován, píšíc – napsavši, píšíce – napsavše.*²

Jednotlivé tvary sloves vyjadřují časy, které nám tak označují dokonavost či nedokonavost slovesa. Přítomný čas je nedokonavý, jelikož děj probíhá v přítomnosti v době promluvy a není tak časově ohraničený. Přítomnost lze tedy vyjádřit pouze nedokonavými slovesy. Minulý a budoucí čas ovšem mohou být uskutečněny jak dokonavými, tak nedokonavými slovesy. Jako vzor nám může sloužit tato tabulka:³

	Minulost	Přítomnost	Budoucnost
Dokonavá slovesa	napsal jsem	-	napíši
Nedokonavá slovesa	uměl jsem	umím	budu umět

Charakterizujme dvojice sloves, které tvoří zmíněnou opozici. Většina sloves má své vidové protějšky, jak bylo již zmíněno. Jednotlivé dvojice se odvozují pomocí

¹ Cvrček, Václav a kolektiv. *Mluvnice současné češtiny I*. Praha: Karolinum, 2010, s. 245

² Zavadil, Bohumil – Čermák, Petr. *Mluvnice současné španělštiny*. Praha: Karolinum, 2010, s. 311. Všechny další citáty jsou z tohoto vydání.

³ Cvrček, Václav a kolektiv. Cit. d., s. 246

předpona a přípon. Pokud chceme vytvořit dokonavé slovo z nedokonavého základu, použije se často předpona, např. *psát -napsat, malovat - namalovat, koupit - nakoupit*.⁴ Předpona vyjadřuje jednak vidovost a jednak také přináší další význam.

Tyto dvě složky od sebe nelze oddělit: např. *psát – dopsat – přepsat – zapsat*.

Dvojice tvořící opozici se dají odvozovat i prostřednictvím přípon, např. *-nu-/-nou-* u dvojice *sekat - seknout, -va* u dvojice *schovat – schovávat*.

K opačnému tvoření, tedy tvoření nedokonavých protějšků k dokonavým se nejčastěji používá sufixace, tj. užití přípony, např. *říct – říkat, odradit – odrazovat* atd. Je ovšem možné i tzv. slovotvorné odvození. V tomto případě můžeme z nedokonavého slovesa pomocí předpony vytvořit dokonavé sloveso nesoucí jiný význam a od něj se pomocí přípony odvodí sloveso nedokonavé.⁵ Můžeme si to ukázat na následujícím příkladu: *běží – přiběhne – přibíhá*.

Slovesa, která stojí mimo vidovou korelaci dokonavosti a nedokonavosti patří do skupiny tzv. nepárových sloves. Jsou to tzv. imperfektiva tantum, k nimž patří např. *sedět, ležet, smět, klečct, běžet, milovat, mít* atd. Dalším druhem jsou perfektiva tantum, např. *dovést, vydržet, nasmát se, udržet se, rozsekat, uslyšet, uvidět, rozkřičet se, rozpršet se* atd.⁶

Rozdělení sloves z hlediska dokonavosti a nedokonavosti ovšem není jediné. František Trávníček ve své knize *Mluvnice spisovné češtiny* rozlišuje u slovesného vidu, kromě dokonavosti a nedokonavosti také další druhy vidů:

- momentativum
- durativum
- iterativum
- frekventativum⁷

Momentativum může být jak dokonavé, tak nedokonavé (např. *půjdeš, přišel*). Durativum zahrnuje trvací slovesa (*jdeš, nesu, ležím, spíš*). Iterativum je povětšinou nedokonavé (*chodíš*), ale může se vyskytovat i jako dokonavé (*rozchodíš, vychodíš, pozamykáš*). Iterativum obsahuje slovesa opětovací a v dnešní češtině se používá především ve formě préterita. Frekventativum zahrnuje opakovací slovesa – tedy slovesa, která vyjadřují opakovaný děj (*nosíval, chodíváš*). Z pohledu španělské

⁴ Cvrček, Václav a kolektiv. Cit. d., s. 245

⁵ Cvrček, Václav a kolektiv. Cit. d., s. 245

⁶ Kořenský Jan a kolektiv. *Mluvnice češtiny 2, Tvarosloví*. Praha: Academia, 1986, s. 183

⁷ Trávníček, František. *Mluvnice spisovné češtiny II. Skladba*. Praha: Melantrich, 1949, s. 1321

lingvistiky můžeme říci, že tato klasifikace odráží významy, které jsou ve španělštině zahrnovány do kategorie aspektu (povahy slovesného děje).

2.2 Španělský aspekt

Kategorie španělského aspektu užívá jiných výrazových prostředků než čeština.

Španělské sloveso v sobě obsahuje tyto gramatické kategorie: osobu, číslo, čas, způsob a rod. Některé gramatiky k nim řadí i kategorii aspektu, ve španělštině tzv. *aspecto*.

Mluvnice současné španělštiny se soustřeďuje na rozdíl mezi českým videm a španělským aspektem. Ukazuje to na tomto příkladu:

Ya lo estaba poniendo en la mesa, cuando me acordé de la tarta que faltaba. Už jsem to dával na stůl, když jsem si vzpomněl na chybějící dort.

Lo estuve preparando toda la mañana. Připravoval jsem to celé ráno. Nelze říci *Připravil jsem to celé ráno.*

U obou příkladů je vid nedokonavý, ale ve španělštině je aspekt nejdříve imperfektivní a poté perfektivní. Zatímco ve španělštině lze durativnost spojovat s dokonavostí, v češtině ne – když něco trvá, musíme použít imperfektivní tvar.

Výše řečené můžeme tedy shrnout takto: *Mluvnice současné španělštiny* uvádí, že „španělský aspekt se s českým videm shoduje v tom, že obsahově jsou obě kategorie založeny na opozici dvou významů subjektivního nazírání děje, totiž nazírání perfektivního nebo imperfektivního. Tato opozice je v zásadě srovnatelná s opozicí dokonavost – nedokonavost v češtině. Zcela odlišné jsou však výrazové prostředky. Španělština nepoužívá k vyjádření aspektových opozic slovo tvorných prostředků, které by umožňovaly vyjádřit perfektivnost nebo imperfektivnost děje autonomně, nezávisle na času a modu. Aspektové významy se tu vyjadřují kumulativně, amalgamují se s významy časovými a modálními v jednotlivých modotemporálních paradigmatech, přičemž některé modotemporální významy jsou aspektově bezpříznakové (mohou být chápány jak perfektivně, tak imperfektivně)“ (312).

2.3 Termín povahy slovesného děje

Jak již bylo řečeno, španělské sloveso obsahuje několik gramatických kategorií: osobu, číslo, čas, způsob, rod a aspekt. Je zde ovšem ještě jedna kategorie, která je mnohdy opomenuta, a to je povaha slovesného děje (PSD). Používá se pro ni někdy i termín *Aktionsart*. Díky povaze slovesného děje se vyjadřují různé druhy průběhu

děje, který je označován základním slovesem s určitým vidovým určením, např. *odepsat, nadepsat, podepsat, zavolat, svolat, odvolat, vytočit, zatočit, roztočit*.⁸

Mluvnice češtiny povahu slovesného děje vidí jako „lexikální, nikoli lexikálně-gramatickou kategorii, což vyplývá i ze skutečnosti, že se uplatňuje jen u některých sloves.“⁹

V češtině je možno povahu slovesného děje obměnit především pomocí předpon, přípon se užívá jen velmi zřídka. Uplatňují se předpony nevlastní, předložkové (*do-, na-, o-, pod-...*) a předpony vlastní, nepředložkové (*roz-, vy-, vz-*). Předpony tak dodávají základovému slovesu různé příslovečné odstíny, v první řadě místní, ze kterých poté vycházejí odstíny časové, způsobové a měrové.¹⁰

Čechová (1996) zmiňuje, že podat přesný přehled jednotlivých významových odstínů není jednoduché, neboť nezáleží pouze na předponě, ale i na významu slovesa a předpony tak mohou význam sloves měnit pokaždé jinak. Je třeba zmínit i rozdělení významových odstínů v češtině z hlediska časového, které vyjadřuje fázovost slovesného děje. Jde o fázi začáteční (slovesa počínající/ingresivní), fázi konečnou (slovesa končící/finitivní), fázi označující začátek i konec děje (slovesa omezovací/(de)terminativní) a fázi, jež vyjadřuje děj od začátku do konce.

Povaha slovesného děje může být také vyjádřena fázovými slovesy, jako jsou slovesa končící (*doletím, donesu*), začínavá (*blednu, vlasatím*), opětovací (*házím, vycházím*), trvací (*nesu*). Slovesa začínavá a opětovací se často zahrnují mezi slovesa trvací. Pro nás mají význam především slovesa trvací, kterými označujeme trvání v nějakém stavu: *vedu, čtu, mnu, trápím, letím* atd.¹¹

Podle Čechové (2000) je povaha slovesného děje lexikální kategorií a z toho důvodu se liší od vidu. Čechová užívá termínu *druh slovesného děje* a zařazuje do něj „schopnost slovesa konkretizovat děj např. z hlediska prostoru (*vyjít, spadnout*), vyjadřovat dějové fáze (*rozkašlat se, dohořet*), míru děje (*postát, popojít, nachodit se*), expresivitu (*chmatat, šmátrat, šmatat*), zdrobnělost (*hajinkat, papinkat*), účinnost děje a slovesa kauzativní (*pověsit*).“¹²

⁸ Kořenský, Jan a kolektiv. Cit. d., s. 185

⁹ Kořenský, Jan a kolektiv. Cit. d., s. 185

¹⁰ Čechová, Marie a kolektiv. *Čeština: řeč a jazyk*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2011, s. 139

¹¹ Slavomír Tomíček, Jaroslav. *Česká mluvnice: Nově vzdělaná*. Chicago: University of Chicago, 1856, 114.

¹² Čechová, Marie a kolektiv. Cit. d., s. 173

Povaha slovesného děje ve španělštině úzce souvisí se slovesnými perifrázemi, proto se tyto perifráze často probírají v rámci charakteristiky povahy slovesného děje (311).

B. Zavadil s tímto pojetím souhlasí, ale zároveň zdůrazňuje důležitost vzájemné kombinace obou kategorií, neboť jak u aspektu, tak u povahy slovesného děje je možnost obě dvě kategorie prolínat.

Mluvčí disponuje řadou prostředků, které mu umožňují lépe objasnit záměr promluvy a mít přitom na paměti předchozí kontext (např. *pasivum*).¹³

Kromě pasiva může být aspekt tvořen také perifrastickými konstrukcemi. Perifráze lze též považovat za premorfologické útvary (viz Šabršula), tj. útvary, které jsou na přechodu mezi analytickými tvary morfologickými a syntaktickým spojením plnovýznamových lexémů.

Mezi premorfologické útvary zahrnujeme nejen perifráze vyjadřující povahu slovesného děje, ale také modální perifráze, např. *puedo cantar, debo llorar, quiero volar, tengo que hacer* (315).

Povaha slovesného děje vyjadřuje s pomocí slovesných perifrází tzv. fázové či kvantitativní významy. V další části této práce se budeme podrobněji zabývat těmito významy, především významy fázovými.

3. Slovesné perifráze

Slovesné perifráze lze tady považovat za premorfologické konstrukce. Tyto konstrukce jsou složeny ze dvou sloves, z jednoho pomocného (*verbo auxiliar*) a druhého slovesa nesoucího význam, tedy plnovýznamového (*verbo principal*) v neosobní formě, tj. v infinitivu, gerundiu či participiu.

Z formálního hlediska tak můžeme mluvit o třech perifrastických skupinách: perifráze pojící se s infinitivem, gerundiem a participiem. Plnovýznamové sloveso nelze nahradit jinými ekvivalenty (např. větnými), aniž by se změnil význam slovesa pomocného. To lze prokázat na následujícím příkladu:¹⁴

Tengo que comprar un piso (nelze říci **lo tengo, *tengo eso*).

¹³ *Puede dar la vuelta a una frase, anteponiendo o posponiendo el sujeto si es necesario* (Gramática C. del español)

¹⁴ Gómez Torrego, Leonardo. *Gramática del español: didáctica*. Madrid: Ediciones SM, 2002, s. 192

Gramática Comunicativa del español představuje v souladu se svým zaměřením slovesné perifráze jako prostředek komunikace. Dle Matte Bona dávají perifráze mluvčímu možnost vyjádřit svůj postoj k mimojazykovým dějům, o nichž se jedná. Matte Bon se proto neřídí klasickým rozdělením perifrází do tří skupin dle formálního kritéria, nýbrž vychází z určitého pomocného slovesa a na různých příkladech tak ukazuje možnost pojít ho s infinitivem, gerundiem nebo participiem. Názorně tak ukazuje rozdílnost významu jednotlivých druhů slovesných perifrází.¹⁵

Věnujme též krátce pozornost původu a vzniku slovesných perifrází. Kniha *Perífrasis verbales* uvádí, že existují tři slovesa, která dala vzniknout perifrastickým konstrukcím. Jsou to slovesa HABER, SER a ESTAR, slovesa vyjadřující existenci. Došlo u nich k tzv. gramatikalizaci, což je jazyková změna, u které dochází k sémantické změně lexikální jednotky. V současné době lze nalézt nespočet sloves, která prošla gramatikalizací a která tvoří slovesné perifráze. Patří mezi ně např. slovesa ANDAR, LLEVAR, IR, VENIR atd.¹⁶ Možnost kombinovat všechna tato slovesa s infinitivem, gerundiem a participiem tak vytváří mnoho forem pro vyjádření mluvnických aktů v jazyce.

4. Fázové významy

Významy fázové zahrnují tři různé druhy fází, které lze rozlišit u každého děje: začátek, průběh a konec. Díky tomu pak rozlišujeme fázovost počáteční (neboli ingresivnost), fázovost průběhovou (neboli durativnost) a fázovost koncovou (neboli terminativnost) (315).

4.1 Významy ingresivní

Ingresivní význam povahy slovesného děje popisuje proces z hlediska jeho počátku. V rámci ingresivnosti následovně rozlišujeme čtyři významy: iminentní, dispozitivní, iniciální a inceptivní.

- **Význam iminentní ingresivnosti** označuje proces, který je očekávaný a má vzápětí nastat. Španělština tak tento význam vyjadřuje pomocí konstrukcí *s estar por, estar para, estar a punto de* + infinitiv. Tyto perifráze ovšem nepřipouštějí negaci.

Me han dicho que Javier está para llegar.

¹⁵ Matte Bon, Francisco. *Gramática Comunicativa del español*. Tomo I, De la lengua a la idea. Madrid: Edelsa, 2005, s. 135

¹⁶ Fente Gómez, Rafael a kolektiv. *Perífrasis verbales*. Madrid: Edelsa, 1997, s. 43.

Řekli mi, že Javier brzy přijde.

Estamos a punto de irnos a la casa.

Jsme na odchodu domů.

- **Význam dispozitivní ingresivnosti** označuje proces, který je bezprostředně zamýšlený a mluvčí/konatel je k jeho uskutečnění odhodlán. Tento význam užívá konstrukci *ir a + infinitiv*.

Quando iba a salir, llegó su madre y tuvo que quedar.

Když byl na odchodu, přišla jeho matka a musel zůstat.

- **Význam iniciální ingresivnosti** charakterizuje proces z hlediska jeho započetí, tedy jako začínající. Jako výrazové prostředky užívá konstrukce se slovesy *comenzar, entrar, poner, pasar, darse, meterse, lanzarse, arrojar, saltarse, precipitarse, empezar, principiar, echar(se), romper a + infinitiv*.

Pasemos a explicar las opiniones que los diferentes partidos mantenían sobre la cuestión de inmigración.

Předěme k vysvětlení názorů, které různé strany zachovávají ohledně otázky imigrace.

- **Význam inceptivní** značí počáteční děj v řadě jiných dějů (319), tzn., že děj předchází jiným dějům. Jedná se tedy o děj, jenž se odehrává před začátkem jiných dějů. Tato ingresivnost je vyjádřena perifrázemi pojícími se s předložkou *por*.

Empezó por hablar sobre las distintas ramas de la tecnología.

V úvodu začal mluvit o různých odvětvích technologie.

Comencemos por preparar el pollo.

Nejdříve připravíme kuře.

	inminentní	<i>estar por + infinitiv</i>
		<i>estar para + infinitiv</i>
		<i>estar a punto de + infinitiv</i>
	dispozitivní	<i>ir a + infinitiv</i>
		<i>empezar + infinitiv</i>

INGRESIVNOST	iniciální	<i>comenzar</i> + infinitiv
		<i>principiar</i> + infinitiv
		<i>ponerse</i> + infinitiv
		<i>echar(se)</i> + infinitiv
		<i>romper</i> + infinitiv
		<i>entrar</i> + infinitiv
		<i>pasar</i> + infinitiv
		<i>largarse</i> + infinitiv
		<i>coger</i> + infinitiv
		<i>agarrar</i> + infinitiv
		<i>darse</i> + infinitiv
		<i>meterse</i> + infinitiv
		<i>lanzarse</i> + infinitiv
		<i>arrojarse</i> + infinitiv
		<i>soltarse</i> + infinitiv
	<i>precipitarse a</i> + infinitiv	
	inceptivní	<i>empezar por</i> + infinitiv
		<i>comenzar por</i> + infinitiv
		<i>principiar por</i> + infinitiv

4.2 Významy durativní

Význam **durativní** v sobě zahrnuje několik významů, které vyjadřují různé způsoby pohledu na průběh daného procesu. Je možno je rozdělit do dvou skupin: durativní významy globální a durativní významy parciální (319).

4.2.1 Durativní význam globální

Pro účely této práce se více zaměříme především na fázi durativní, tak jak ji ve své knize dělí Zavadil – Čermák (2010).

Fáze durativní se dále dělí na dvě skupiny: **globální a parciální**. Durativnost globální vyjadřuje děj, na který se díváme jako na celek, globálně. Tato durativnost využívá výrazové prostředky, kterými jsou koordinační perifráze, které se skládají z finitivních tvarů pomocných sloves *tomar, agarrar, coger, ir, venir, llegar* a pojí se slučovací spojkou *y*, za kterou následuje nefinitní tvar věcněvýznamového slovesa. Dalším typem této durativnosti je perifráze *salir hablando* (320).

Globální durativnost se přirozeně kombinuje s perfektem. Toto pravidlo se ovšem vztahuje pouze pro oblast préterita. „V přítentu, který je samou svou podstatou aspektově imperfektivní, nahrazuje globálnost durativní do jisté míry právě perfektivní aspekt“ (320). To si můžeme snadno vysvětlit na následujících příkladech:

Va y quiere que le ayude con la reparación del coche.

Přijde a chce, abych mu pomohl s opravou auta.

Vino y le regaló su anillo.

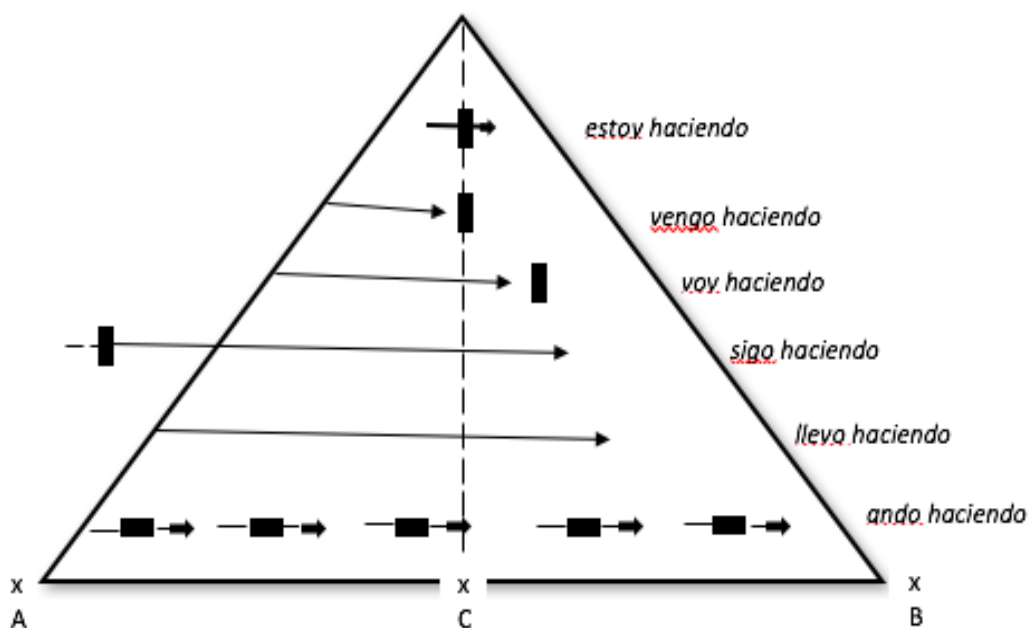
Přišel a věnoval mu svůj náhrdelník.

Používání jednotlivých prostředků je ovlivňováno třemi typy faktorů. Jsou to vlivy **diatopické** (volba prostředku je ovlivněna regionálně, existují např. rozdíly mezi Španělskem a Hispánskou Amerikou), **diastratické** (roli hraje, do jaké sociální skupiny emitent náleží) a **diafasické** (je důležité, jaké osobní preference jednotliví mluvčí mají).

4.2.2 Durativní význam parciální

Oproti durativnosti globální stojí **durativnost parciální**. Tato durativnost bude probrána nejpodrobněji, neboť se v teoretické části zaměříme na analýzu a problematiku jejích konkrétních perifrází.

Durativnost parciální v sobě zahrnuje několik různých významů, které postihují různé pohledy na průběh děje. Jako výrazové prostředky užívají perifráze, které jsou tvořené finitivními tvary pomocného slovesa a gerundia plnovýznamového slovesa. Nelson Cartagena vytvořil schéma, které jasně a přehledně charakterizuje jednotlivé významy (321):

Význam parciální se dále člení na aktuální (právě probíhající), retrospektivní, prospektivní, kontinuativní, persistentní a distributivní. Perifráze se v této skupině pojí s gerundiem.

- **Aktuální durativnost** popisuje děje, které právě probíhají. Jejím výrazovým základním prostředkem je perifráze *estar haciendo*. Tato perifráze dovoluje mluvčímu představit si jednotlivé časové úseky daného děje; pojí se tak většinou tedy se slovesy vyjadřujícími durativní proces. *Estar haciendo* může být často doprovázeno adverbii *ya*, *todavía* či *aún*. Tuto durativnost lze vyjádřit perfektivně i imperfektivně, v češtině se tento rozdíl ovšem nedá postihnout:

Estábamos durmiendo cada día ocho horas.

Estuvimos durmiendo cada día ocho horas.

U obou příkladů by překlad zněl ‚Spali jsme každý den osm hodin‘. Aspektové a časové pojetí je u každého příkladu ale odlišné. V příkladu číslo jedna se mluvčí situuje do minulosti (tehdy, v té době). V druhém příkladu mluvčí nazírá na proces uceleně (tzn., že děj probíhal určitou dobu a nyní skončil, děj je uzavřen).

U konkluzivních sloves tato durativnost značí prodloužení daného děje, který trvá a důraz je kladen na jeho průběh:

Estaba visitando/ aprendiendo/ cerrando. – Estuvo visitando/ aprendiendo/ cerrando.

Právě navštěvoval, učil se, zavíral.

Se slovesy nekonkluzivními klade důraz na průběh trvajících děje:

Estaba paseando/ llorando/ estudiando. ∴ Estuvo llorando/ paseando/ estudiando.

Právě se procházela, plakala, studovala.

Tato perifráze může mít ovšem také další význam. Lze jí také vyjádřit děj, který je opakovaný, který se děje pravidelně. Lze ji běžně nalézt ve spojení s příslovcem *últimamente*.

La sequía continuaba y últimamente estaban quemando las casas más afectadas.

*Sucho pokračovala a nedávno pálili nejvíce zasažené domy.*¹⁷

- **Retrospektivní durativnost** charakterizuje děj, na který je pohlíženo z určitého bodu v minulosti směrem k přítomnosti. Děj tedy v minulosti začal a poté dále pokračuje do přítomnosti. Tato durativnost se vyjadřuje pomocí perifráze *venir haciendo*. Ve většině případů se kombinuje s přítomným časem nebo s imperfektem.

Casandra viene observando su conducta que se poco a poco empeora.

Casandra pozoruje jeho chování, které se postupně zhoršuje (Casandra toto chování pozoruje již delší dobu).

Venimos notando que sus publicaciones están poco corregidos.

Pocitujeme, že jeho publikace nejsou pečlivě opravené. (začali jsme to pocíťovat již dříve – odkaz do minulosti).

- **Prospektivní durativnost** nahlíží na děj, který se postupně rozvíjí od určitého časového bodu směrem do budoucnosti. Jeho základním výrazovým prostředkem je perifráze *ir haciendo*. Tato durativnost může být použita s jakýmkoliv časem a způsobem, kterým španělština disponuje. Často se kombinuje s výrazem *poco a poco*, který vyjadřuje pokrok, který mluvčí pomocí této perifráze vyjádřit.

Fue mirando la chica rubia que estaba escuchando la música.

Prohlížel si blondýnku, která poslouchala hudbu. (Prohlížel si jí postupně, od tohoto okamžiku, dále).

Va amaneciendo.

Rozednívá se.

Je-li ovšem tato perifráze ve spojení s konkluzivními slovesy, nabývá iterativního významu:

Va ordenando las cosas en la maleta con cuidado.

Pečlivě skládá věci do kudru. (Skládá je tam jednu po druhé).

Las mujeres iban entrando en el autobús.

¹⁷ Real Academia Española. *Nueva gramática de la lengua española: Sintaxis II*. Madrid: Espasa Libros, 2009, str. 2188

Ženy nastupovali do autobusu. (Jedna za druhou).

- **Kontinuativní durativnost** vnímá děj jako pokračující, děj tedy dále pokračuje. Jako základní výrazový prostředek užívá perifráze *seguir haciendo, continuar haciendo* a *proseguir haciendo*.

Nejvíce užívaná a stylisticky neutrální je perifráze pojící se se *seguir*, méně často je užívaná perifráze s *continuar*. Perifráze s *proseguir* je spíše knižní výraz a její výskyt lze nalézt zejména na Kubě.

Continúa nevando.

Stále sněží / Stále ještě sněží.

Jacinta sigue cantando la misma canción.

Jacinta zpívá tu samou píseň. (Pokračuje v činnosti.)

- **Persistentní durativnost** popisuje děj, který trvá již delší časový okamžik a je většinou explicitně vymezen. Jeho základním výrazovým prostředkem je perifráze *llevar haciendo*.

Llevo visitando mi abuela cada semana.

Navštěvuji svou babičku každý týden.

Llevo trabajando en esto proyecto ya siete años.

Pracuji na tomto projektu již sedm let.

- **Distributivní durativnost** popisuje děj, který se odehrává po částech, v určitých intervalech. Užívá perifrázi *andar haciendo*. RAE uvádí, že se velmi podobá perifrázi *estar haciendo*.¹⁸ Obě dvě perifráze vyjadřují děj, který nebude dokončen. Distributivní perifráze *andar haciendo* je ale charakterizován tím, že popisuje děje, které se rozvíjí s nějakým přerušením.¹⁹

Tuto perifrázi lze také užít pro opakování či trvalost děje, stejně jako je tomu u perifráze *salir haciendo*.

Anda diciendo que se va a mudar al campo.

Všude vykládá, že se přestěhuje na venkov.

Anda criticando todo el mundo.

(Všude) všechny kritizuje.

¹⁸ Real Academia Española. *Nueva gramática de la lengua española: Sintaxis II*. Madrid: Espasa Libros, 2009, str. 2198 („Se parece a *estar* + *gerundio* en que no implica que la acción o el proceso denotados por el verbo principal llegue a completarse. Así Anduvieron reparando los desperfectos sugiere, frente a Fueron reparando los desperfectos, que las reparaciones no se completaron o no tuvieron éxito.

¹⁹ Real Academia Española *Nueva gramática de la lengua española: Sintaxis II*. Cit. d., s. 2198

Anda escribiendo un poema.

Píše báseň. Zde je vidět, že nejde o pokračující proces. Píše báseň s přestávkami, ne najednou.

Tato perifráze se často vyskytuje v kombinaci s předložkou *por* a nějakým lokativním termínem jako např. *por otra parte, por toda la ciudad*, atd.

Te estaba buscando por toda la casa.

Hledala jsem tě po celém domě.

Můžeme si nyní shrnout všechny durativní globální a parciální perifráze do následující tabulky:

DURATIVNÍ PERIFRÁZE GLOBÁLNÍ
<i>coger y + nefinitní tvar slovesa</i>
<i>tomar y + nefinitní tvar slovesa</i>
<i>agarrar y + nefinitní tvar slovesa</i>
<i>ir y + nefinitní tvar slovesa</i>
<i>venir y + nefinitní tvar slovesa</i>
<i>llegar y + nefinitní tvar slovesa</i>
<i>salir + gerundium</i>

DURATIVNÍ PERIFRÁZE PARCIÁLNÍ	
aktuální	<i>estar + gerundium</i>
retrospektivní	<i>venir + gerundium</i>
prospektivní	<i>ir + gerundium</i>
	<i>seguir + gerundium</i>
	<i>continuar + gerundium</i>
kontinuativní	<i>proseguir + gerundium</i>
persistentní	<i>llevar + gerundium</i>
distributivní	<i>andar + gerundium</i>

3.2.2.1 Omezení parciálních perifrází

Durativní parciální perifráze trpí 4 různými omezeními, které je důležité v této práci zmínit. Jedná se o omezení lexikální, gramatické a kontextové.

- **První omezení** lze nalézt v lexikální rovině a vztahuje se ke slovesům věcněvýznamovým. „Děj, který je jimi pojmenován a je ve svém trvání nazírán z různých hledisek, musí být v první řadě významově dělitelný, tj. v zásadě lexikálně durativní, nikoli bodový. Slovesa implikující bodovost tu přicházejí v úvahu jen při kvantifikaci, tj. mají-li plurálový subjekt“ (323).

Slovesa poté díky durativní povaze slovesného děje nabývají významu opakovanosti či násobenosti.

**El mozo fue apareciendo de inmediato.* Tato varianta je nepřipustná.

Los mozos fueron apareciendo de inmediato (323). – Objevovali se jeden po druhém. Zde je tato varianta s plurálem již přípustná.

- **Druhé omezení** se týká kombinovatelnosti gramatických významů pomocných sloves. Ty lze zkombinovat s lexikálním významem sloves věcněvýznamových. Nemůžeme tedy například použít průběhový význam retrospektivní a prospektivní PSD se slovesy pojmenovávajícími stavy. Na druhou stranu je ale lze užít se slovy pojmenovávajícími děje:

**Va (viene) durmiendo rápido.*

Se va (viene) durmiendo rápido.

- **Třetí omezení** se týká kontextu. Může se totiž stát, že se některá pomocná slovesa (např. slovesa pohybu *ir, venir, salir, andar...*) mohou objevovat také jako věcněvýznamová. Je třeba mít na paměti toto dvojí užití.

Empezaron a conversar en voz baja, pero desde hace unos minutos van hablando en tono cada vez más airado (323).

Začali si povídat potichu, ale již několik minut mluví čím dál zlostnějším tónem. – Zde se jedná o durativní prospektivní perifrázi.

Van hablando en voz alta por los pasillos del ministerio (323).

Chodí po chodbách ministerstva a hlasitě hovoří. – Zde je sloveso *ir* užito jako věcněvýznamové.

- **Čtvrté omezení** se zabývá kombinovatelností s gramatickými kategoriemi finitního slovesa. Jednotlivé perifráze PSD lze s nimi volně kombinovat. Jedná se o gramatické kategorie času, modu a slovesného rodu. Je možné je kombinovat s pasivem slovesného rodu, nikoli však s perifrázemi s distributivním významem.

El problema está / va / viene / sigue... siendo estudiado por las autoridades competentes (324).

Problém je (dále) studován na kompetentních místech.

**El problema anda siendo estudiado por las autoridades competentes. Toto použití není možné.*

3.3 Významy terminativní

Terminativní povaha slovesného děje vyjadřuje děj, který je v konečné fázi. Lze ji dále rozdělit na cessativní, egresivní, konkluzivní, finitivní a konsumativní.

- **Cessativní terminativnost** popisuje děj, který je viděn jako uzavřený, jeho proces již tedy ustal. Jejím základním výrazovým prostředkem jsou perifráze *dejar de hacer, cesar de hacer, parar de hacer*.

Nejvíce užívána a stylisticky neutrální je pak perifráze *dejar de hacer*.

Cesar de hacer je poněkud knižní výraz a můžeme se s ním setkat nejvíce ve Španělsku, především v záporu. *Parar de hacer* nemá tak častý výskyt jako dvě předešlé perifráze.

Deja de trabar y ayúdame.

Přestaň pracovat a pomoz mi.

Desde hace un mes no ceso de pensar en tí.

Před měsícem jsem na tebe nemohl přestat myslet.

- **Egresivní terminativnost** signalizuje děj, který je bezprostředně ukončený. Má blízko ke kategorii času a existují tendence postavit tuto kategorii na úroveň předpřítomného času jako jeho protiklad. Jako základní výrazový prostředek užívá perifráze *acabo de hacer* a *acababa de hacer*. Tyto perifráze také nedovolují kombinaci s negací.

V egresivním významu se pomocné sloveso nachází pouze v přítomném čase či v kopréteritu (imperfektu). Je-li daná perifráze zkombinována s jinými časovými významy, získává poté konkluzivní význam.

Dalšími perifrázemi, které se k této terminativnosti vztahují, jsou perifráze *vengo de hacer, venía de hacer*. Tato perifráze je ovšem kvalifikována jako nevhodný galicismus.²⁰

Entramos en el cuarto cuando acababa de de empezar la película.

Přišli jsme do pokoje, právě když začínal film.

Acabo de leer las noticias.

Právě jsem dočetl zprávy.

²⁰ „Doklad z tisku 20. století však napovídá, že nejde o konstrukci ve španělských textech novou ani vzácnou.“ (ZAVADIL, Bohumil – ČERMÁK, Petr. Mluvnice současné španělštiny. Praha: Karolinum, 2010, s. 319)

- **Konkluzivní terminativnost** popisuje děj, který je dokončený, nebo je v poslední fázi. Pouze nekonkluzivní slovesa připouštějí tento význam; slovesa konkluzivní oproti nim nabývají iterativního významu. Jejím základním výrazovým prostředkem jsou perifráze *terminar de hacer*, *acabar de hacer*, *concluir de hacer*.

Acaba de escribir la carta.

Dopisuje dopis.

Termina de estudiar la literatura inglesa y checa.

Dokončuje studium anglické a české literatury

No acababa de para.

Pořád nemohl přestat.

- **Finitivní terminativnost** charakterizuje děj, který je nějakým způsobem již dokončený, zavšený. Základním výrazovým prostředkem jsou perifráze *terminar por hacer*, *acabar por hacer*.

V češtině se tyto perifráze pojí s příslovcem *nakonec* – nakonec se něco stalo.

Terminará por trasladarse a otra ciudad.

Nakonec se přestěhuje do jiného města.

Terminó por hacerse actriz.

Nakonec se stala herečkou.

- **Konzumativní terminativnost** popisuje děj jako ukončený a završený po nějaké době. Jako základní výrazový prostředek užívá perifráze *venir a hacer*, *llegar a hacer*.

Por más que intentabamos nunca veníamos a ponernos de acuerdo.

Ať jsme se snažili sebevíc, nakonec jsme se nikdy nemohli dohodnout.

Vine a parder el sentido.

Nakonec jsem ztratil rozum.

Tabulka terminativních významů PSD:

TERMINATIVNOST	
cessativní	<i>dejar de + infinitiv</i>
	<i>cesar de + infinitiv</i>
	<i>parar de + infinitiv</i>
egresivní	<i>acabo de + infinitiv</i>
	<i>acababa de + infinitiv</i>
	<i>terminar de + infinitiv</i>

konkluzivní	<i>acabar de</i> + infinitiv
	<i>concluir de</i> + infinitiv
finitivní	<i>terminar por</i> + infinitiv
	<i>acabar por</i> + infinitiv
konsumativní	<i>venir a</i> + infinitiv
	<i>llegar a</i> + infinitiv

5. Analýza vybraných perifrází v korpusu CREA

5.1 Popis metody vyhledávání

V další části této bakalářské práce se budu prakticky zabývat analýzou konkrétních perifrází. Vzhledem k velkému počtu durativních perifrází a rozsahu této práce není možné zanalyzovat všechny. Z toho důvodu se zaměřím na čtyři durativní perifráze, které považuji za nejzajímavější a které jsou si také významově velmi podobné.

Zanalyzuji tedy nejprve perifráze s parciální durativností retrospektivní (*venir* + *gerundium*) a prospektivní (*ir* + *gerundium*). Poté mezi sebou porovnáám další dvě perifráze, perifráze s parciální durativností kontinuativní (*seguir* + *gerundium*) a distributivní (*andar* + *gerundium*). Účelem porovnání těchto dvojic je zjistit, zda je rozdíl mezi jejich výskytem znatelný, a díky daným výsledkům dospět k nějakému závěru.

K výzkumu jsem použila korpus CREA v anotované verzi, který slouží pro zkoumání výhradně španělského materiálu. Tento korpus umožňuje vyhledávání dat v databázi, zahrnující texty z let 1975-2004; jde o rozsáhlý korpus (více než sto šedesát milionů forem).

Výhodou tohoto korpusu je jeho velikost a rozšířené žánrové a územní zastoupení. Korpus nabízí intuitivní a snadné vyhledávání prostřednictvím slov, které se zadávají do dotazovacích řádků. S pomocí několika operátorů lze specifikovat daný dotaz ohledně vybrané perifráze. S tím nám pomůže návod na použití tohoto korpusu, což uživateli jednoznačně usnadní práci s vyhledáváním.

Vyhledávání perifrází pojících se s gerundiem je díky korpusu CREA velmi snadné. Dotazovací řádek umožňuje zadat do kategorie *lemma* plnovýznamové sloveso, se kterou se perifráze pojí a do další kolonky můžeme zadat konkrétní tvar slovesa (chceme-li se například zaměřit na konkrétní osobu, čas či způsob).

Další věc, kterou je třeba zvolit, je *blížkost* plnovýznamového slovesa. Tam jsem zvolila možnost sloveso, ve tvaru gerundia. Korpus tak poté sám vyhledá výskyt dané perifráze, s frekvencí, nabídkou statistiky a konkordancí. Díky statistice se tak můžeme zaměřit i na distribuční zónu, zemi, období a téma. Tuto užitečnou schopnost korpusu jsem také zahrнула do praktické části, neboť je to dle mého názoru pro danou analýzu a porovnání perifrází důležité.

Korpus CREA má nastavenou určitou hranici, ve které dovoluje hledání zadaného výrazu, a je-li nalezeno mnoho výsledků, je téměř nemožné zpracovat všechny výsledky, jako např. levý a pravý kontext. Získat jednoduchý a kompletní přehled blízkosti pravého a levého kontextu vybraných durativních perifrází bylo tedy nemožné. Z toho důvodu jsem tuto kategorii do této bakalářské práce nezahrнула.

Další věc, na kterou jsem se zaměřila je rozlišení perifrází v mluvené a písemné formě. Jednotlivé výsledky jsem poté spojila dohromady a provedla kompletní přehled daných perifrází.

5.2 Srovnání *seguir + ger.* a *andar + ger.*

5.2.1 Četnost výskytů

Perifráze *seguir + ger.* se v porovnání s perifrází *andar + ger.* vyskytuje mnohem častěji, což lze jasně vidět na počtu výskytů. ***Seguir + ger.* lze nalézt v 37 463 případech** ve 14 820 dokumentech, a perifrázi ***andar + ger.* ve 2.140 případech v 784 dokumentech.** Jak v psané a mluvené formě je tedy preferována perifráze *seguir+ ger.*, vyjadřující děj, jenž dále pokračuje. Oproti tomu je méně užíváno perifráze *andar + ger.*, která vyjadřuje děj odehrávající se po částech, v určitých intervalech.

Seguir + ger. se nejčastěji vyskytuje ve tvaru infinitivu *seguir*, poté jako participium ve tvaru *seguido* a velice zřídka ho lze nalézt i jako gerundium ve tvaru *siguiendo*. U participia je to dáno hlavně tím, že se používá jako součást jiných složených slovesných tvarů.

Zaměříme-li se na slovesnou kategorii osoby, největší výskyt mají tvary 3. osoby singuláru a poté tvary 3.osoby plurálu. Tyto tvary se nejfrekventovaněji vyskytují ve tvaru pro **indikativ přítomný**, s několika tisícovým rozdílem následuje **indikativ imperfekta**. Těsně za ním pak stojí **indikativ jednoduchého perfekta** s pouhým rozdílem několika set. Za nimi následují tvary **indikativu budoucího času** a dále tvary **subjuntivu přítomného času**. Ty jsou ale pouze nepatrné, neboť v 3. osobě plurálu

je výskytový rozdíl zanedbatelný. Pro lepší přehlednost si to můžeme ukázat na následující tabulce:

seguir	6453 případů v 3045 dokumentech
seguido	460 případů v 393 dokumentech
siguiendo	2 případy ve 2 dokumentech
sigue	10 204 případů v 6 102 dokumentech
siguen	3 775 případů ve 2 721 dokumentech
seguía	3 194 případů v 874 dokumentech
seguían	926 případů v 525 dokumentech
siguió	2 149 případů v 928 dokumentech
siguieron	599 případů ve 409 dokumentech
seguirá	1 587 případů v 1 403 dokumentech
seguirán	624 případů v 573 dokumentech
sigas	1 315 případů v 1 099 dokumentech
sigan	628 případů v 567 dokumentech

Perifráze *andar + ger.* je stejně jako předchozí perifráze nejfrekventovanější v 3. osobě singuláru a hned poté v 3. osobě plurálu. Ostatní jsou oproti nim téměř zanedbatelné.

Co se týče jednotlivých časů a způsobů, **nejvíce užívané jsou indikativní tvary**, na druhém místě stojí **imperfektum** a jako poslední stojí **perfektum**. Ostatní časy, jako např. **indikativ subjuntivu** a **indikativ futura**, jež stojí v řádu pouhých desítek jsou nejméně užívány.

Díky těmto jasným kalkulacím lze zřetelně vidět rozdíl v používání daných perifrází. Obě tyto perifráze mají ovšem ale i mnoho společných rysů, jako např. větší výskyt v imperfektu než v perfektu a také ve 3. osobě singuláru a plurálu.

anda	322 případů ve 227 dokumentech
andan	233 případů v 183 dokumentech
andaba	358 případů ve 202 dokumentech
andaban	126 případů v 99 dokumentech)
anduvo	103 případů v 98 dokumentech
anduvieron	17 případů v 16 dokumentech
ande	34 případů ve 30 dokumentech

anden	21 ve 20 dokumentech
andará	19 p ř ípad ů v 17 dokumentech
andarán	5 p ř ípad ů v 5 dokumentech

5.2.2 Rozložení v dokumentech dle těmatu u *andar* a *seguir* + *ger*.

Podíváme-li se jako první na perifrázi *andar* + *ger*., můžeme jasně vidět, že se vyskytuje nejvíce v psané formě, přesněji v románech (1 154) a dále v divadle (249), následuje politika, ekonomika a přavo (176). Na posledním místě stojí zdraví a věda a technologie (16, 11). V mluveném jazyce se prakticky nevyskytuje. *Seguir* + *ger*. oproti tomu má zcela jiný výsyt. Nejvěstí frekvence se nachází v politice, ekonomii a přavu (10 604), potě následuje román (8 656) a dále sociální vědy (4 416). Na posledním místě stojí zdraví a povídka (1 202 a 874).

SEGUIR + *GER*:

Distribución Tema

ANDAR + *GER*:

Distribución Tema

5.3 Srovnání *venir* + *ger*. s *ir* + *ger*.

5.3.1 Četnost výsytů

Venir + *ger*. se nejčastěji vyskytuje v infinitivním tvaru *venir*, dále následuje participium *venido*, užíváno jako součast složených slovesných tvarů. Mezi všemi slovesnými časy vedou tvary 3. osoby singuláru a hned za nimi jsou tvary 3. osoby plurálu, stejně jako u předešlých dvou perifrázích. Podíváme-li se na časy, nejfrekvencovanější je tvar pro **indikativ přezentu**, dále častý je také **indikativ**

imperfekta a poté **indikativ jednoduchého perfekta**. Zde se pohybujeme už pouze v řádech desítek. Dále následují tvary **subjuntivu prézentu** a pak **futura**.

venir	8 415 případů v 5 139 dokumentech
venido	2 453 případů ve 1 738 dokumentech
viene	2 219 případů v 1 794 dokumentech
vienen	1 059 případů v 872 dokumentech
veníá	1 344 případů ve 913 dokumentech
veníán	456 případů v 371 dokumentech
vino	67 případů v 62 dokumentech
vinieron	23 případů ve 23 dokumentech
venga	14 případů ve 14 dokumentech
vengan	6 případů v 6 dokumentech
vendrá	12 případů ve 12 dokumentech
vendrán	5 případů ve 4 dokumentech

Perifráze *ir + ger.* podstatně převyšuje předešlou perifrázi s rozdílem několika desítek tisíc. Nalezneme ji nejvíce ve tvaru **infinitivu**, za ním opět stojí tvar participia *ido*. Mezi nejčastějšími slovesnými tvary znovu stojí tvary 3. osoby singuláru a 3. osoby plurálu. Mezi všemi časy vedou tvary **indikativu prézentu**, poté následuje **indikativ jednoduchého perfekta**, dále **indikativ imperfekta**. Hned za nimi stojí tvary **futura**, a jako poslední tvary **subjuntivu prézentu**.

ir	40 196 případů v 9 470 dokumentech
ido	4 612 případů ve 2 378 dokumentech
va	7 245 případů ve 2 723 dokumentech
van	4 168 případů v 1 970 dokumentech
fue	5 557 případů v 1 908 dokumentech
fueron	2 659 případů v 1 224 dokumentech
iba	4 069 případů v 969 dokumentech
iban	1 646 případů v 639 dokumentech
irá	782 případů v 568 dokumentech
irán	527 případů v 434 dokumentech
vaya	692 případů v 520 dokumentech
vayan	493 případů ve 415 dokumentech

5.3.2 Rozložení v dokumentech dle tématu

Rozložení v dokumentech se u obou perifrází trochu liší. U první perifráze *venir + ger.*, můžeme vidět, že se vyskytuje nejvíce v politice, ekonomii a právu (3 392), následují sociální vědy (1 101) a román (938). Na posledním místě stojí divadlo (254) a povídka (142). *Ir + ger.* oproti tomu má odlišný výskyt. Největší frekvence se vyskytuje v románu (12 392), poté následují sociální vědy (6 104) a dále politika, ekonomie a právo (5 404). Na posledním místě stojí téma zdraví (1 754) a povídka (1 314).

VENIR + GER.

Distribución Tema

IR + GER.

Distribución Tema

6 Analýza ekvivalentů těchto perifrází v korpusu

InterCorp

V další části této bakalářské práce se zaměřím na vyhledání a popis ekvivalentů daných čtyř perifrází v češtině s pomocí korpusu InterCorp. Ten umožňuje vyhledávání různých překladů z různých děl. Při analýze perifrází jsem pracovala s celým InterCorpem. Celkový rozsah španělského korpusu v tisících slov je

62 865.²¹ Všechny níže rozebrané a komentované příklady tedy pocházejí z korpusu InterCorp.

6.1 *Andar + ger.*

Perifráze *andar + ger.* vyjadřuje děj, který se odehrává po částech, v určitých intervalech. Navíc také popisuje děje, které se rozvíjí s nějakým přerušením. Při rozboru perifráze jsem pracovala se španělským korpusem, ve kterém jsem do dotazovacího řádku zadala CQL výraz [lemma="andar"] [word=".*ndo"]. Databáze tak vyhledala všechny tvary slovesa *andar* ve spojení se slovesy, která byly ve tvaru gerundia. Záložka frekvence, ve které jsem zvolila frekvenci dle slovního tvaru, mi umožnila najít slovesa se kterými se perifráze nejčastěji pojí. Získala jsem tak seznam s výčtem daného výrazu podle frekvence odlišných sloves. Perifráze *andar + ger.* se vyskytuje celkem 1 469krát. Níže dokládám tabulku, abychom viděli, s jakými slovesy se perifráze *andar + ger.* frekvenčně nejčastěji pojí.

<i>buscar</i>	275
<i>decir</i>	55
<i>hacer</i>	56
<i>dar</i>	16
<i>correr</i>	14
<i>vagar</i>	10
<i>rondar</i>	9
<i>pasar</i>	9
<i>jugar</i>	7

Dále příkládám tabulku s obecnou frekvencí sloves v InterCorpu. Na ní tak můžeme vidět, že většina obecně nejčastějších sloves se v perifrázi nevyskytuje – v obou tabulkách se vyskytují pouze slovesa *hacer* a *decir*; u perifráze najdeme poměrně dost sloves pohybu.

<i>ser</i>	1 961 495
<i>haber</i>	1 039 920
<i>estar</i>	927 453
<i>tener</i>	658 020
<i>poder</i>	545 651
<i>hacer</i>	501 396
<i>ir</i>	452 470
<i>decir</i>	406 500

-
- ²¹ Český národní korpus – InterCorp. Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné z: <<http://ucnk.korpus.cz/intercorp/?req=page:info>>.

<i>deber</i>	317 911
<i>querer</i>	299 056
<i>ver</i>	279 199

K rozboru českých ekvivalentů jsem vybrala 100 různých výskytů. Zaměřila jsem se na nejčastější slovesa, se kterými se perifráze *andar* + *ger.* pojí a srovnala tak překlad mezi různými výskyty slovesa.

6.1.1 *Buscar*

Jako první se podíváme na spojení se slovesem *buscar*, které se s *andar* pojí nejčastěji. *Andar buscando* je v češtině často užito s příslovcem *vlastně*. U prvního příkladu můžeme vidět, že význam perifráze se do překladu nepromítl. U druhého příkladu můžeme vidět děj, který se odehrává postupně; význam perifráze je tak zachován.

¿Qué *andar* *buscando*?

Co tu *vlastně* dělá?

- Nunca me explicaste bien qué *andabas buscando* por el Quai de Jemmapes.

"Nikdy jsi mi pořádně nevysvětlila, cos *vlastně* pohledávala na Quai de Jemmapes."

Dále můžeme najít tuto perifrázi vyskytující se s příslovcem *stále*, či *celou tu dobu*. Zde můžeme pozorovat děj, který se odehrává po částech. Význam perifráze je tedy zde opět promítnut.

La explicación más obvia, la de psicoanálisis de a duro, es aquella que me daban mis terapeutas, esa historia de que yo *ando buscando* al padre que me abandonó y por eso me cuelgo con tíos mayores que yo, tranquilos, responsables y de aspecto protector.

Nejsamozřejmější vysvětlení natvrdo aplikované psychoanalýzy, které mi poskytli moji terapeuti, je ta historka, že *stále* hledám otce, který mě opustil, a proto se vždycky chytím chlapů starších než já, klidných a zodpovědných, u kterých hledám ochranu.

Así que lo que *andaba buscando* era un héroe.

" Takže vy prostě *celou tu dobu* hledáte hrdinu.

Často také můžeme narazit na překlad ve spojení s příslovcem *právě teď*; *všude*.

Význam perifráze je tak znovu zachován.

Mi padre te *anda buscando*.

Otec tě *právě teď* hledá.

¿Qué *andas buscando*?

A *ted'* ...co tady děláš?

Papá y sus muchachos os *andan buscando*.

Otec a jeho kumpáni vás **všude** hledají.

Dalšími méně častými případy je sloveso **začít hledat; být cílem**. U druhého příkladu je nejlépe vidět postupný rozvoj děje, tedy záměr, který se postupně realizoval.

Meses después de su llegada, cuando ya era conocido y apreciado, Aureliano Triste **andaba buscando** una casa para llevar a su madre y a una hermana soltera (que no era hija del coronel) y se interesó por el caserón decrepito que parecía abandonado en una esquina de la plaza. Preguntó quién era el dueño.

Několik měsíců po svém příchodu, když už ho v městečku znali a vážili si ho, **začal** si Aureliano Triste **hledat** dům, kam by mohl přivést svou matku a svobodnou sestru (která nebyla plukovníkovou dcerou). Zaujala ho sešlá budova v rohu náměstí, která vypadala opuštěná.

Blanca se las arregló para no regresar al colegio, provocándose vómitos con salmuera caliente, diarrea con ciruelas verdes y fatigas apretándose la cintura con una cincha de caballo, hasta que adquirió fama de mala salud, que era justamente lo que **andaba buscando**.

Blance se podařilo dosáhnout toho, že se nemusela vrátit do internátu k jeptiškám. Teplou slanou vodou si vyvolávala zvracení, nezralými švestkami průjem, koňským popruhem se stahovala tak, že stále cítila slabost, až přesvědčila rodinu, že má chatrné zdraví, což **bylo** jejím **cílem**.

6.1.2 Decir

Dalším nejčastějším plnovýznamovým slovesem v perifrázi je *decir*. Jako nejčastější český prostředek se přirozeně objevuje původní význam slovesa *decir*: *říct, povídat*, s výskytem více než 70 %.

¿Oyes lo que **anda diciendo** éste, Iscariote?

Slyšel 's, co **řek'**, Iscariote? Tento překlad je zajímavý . Čekali bychom "co říká", "co vykládá" (ve smyslu opakované akce, ne jednorázově). Opakem jsou dva další příklady, kde můžeme vidět opakovanost akce.

- Ya ves, Úrsula, lo que **anda diciendo** la gente - le dijo a su mujer con mucha calma.

„Tak vidíš, Úrsulo, co si lidé **povídají**," řekl své ženě co možná nejklidněji.

No todos los militares somos asesinos, como **andan diciendo** por ahí, muchos tenemos conciencia.

Ne všichni vojáci jsou vrazi, **jak tu říká** spousta lidí, mnozí z nás mají také svědomí. "

Další velmi častý výskyt v češtině pro *decir* představují slovesa *vykládat*, *rozhlašovat* ve spojení s příslovci *kudy*, *všude*, *pořád*. Tato slovesa odrážejí vazbu sami o sobě.

Esa estúpida de Carrie **anda diciendo** que todo el mundo se va a ir al infierno con excepción de ella y su santa madre.

Ta kráva Carrie všude chodí a **rozhlašuje**, že všichni kromě ní a tý její bezchybný mámy přijdou do pekla.

Pero cuando **andas diciendo** que soy algo que no soy, es simplemente ... simplemente que no está bien.

Ale když mi pořád **vykládáš**, že jsem něco, co nejsem, není to ... Není to od tebe hezký.

- **Andas diciendo** por todas partes que te vas a las Marquesas porque allá conseguirás modelos menos caras, porque allá hay tierras vírgenes y una cultura menos decadente.

„Kudy chodíš, všude **vykládáš**, že odcházíš na Markézy, protože tam budeš mít levnější modelky, protože jsou tam panenské kraje, a ne tak úpadková kultura.“

Jako další český prostředek se objevuje číslovka *několikrát*, vyjadřující děj odehrávající se v určitých intervalech.

Así me **anda diciendo**, por eso me hizo invitarlo.

Už mi to říkala **několikrát**, proto chtěla, abych vás pozval.

6.1.3 *Hacer*

Nyní uvedeme několik příkladů perifráze *andar* pojící se s třetím nejčastějším slovesem *hacer*. Nejvíce se vyskytuje ve smyslu *stavět*, *mít v úmyslu* či *vyptávat se* – v modifikaci dané kontextem.

...hasta nosotros, que nos volvimos cristianos por voluntad de quien mandaba, que, si Cristo en persona anduvo por el mundo, aquí no llegó, porque en ese caso habría sido en el alto de la Vela su calvario, ahora **andan haciendo** allá un convento, probablemente es lo mismo.

...až po nás, kteří jsme se z vůle tehdejších vládců stali křesťany, neboť pokud chodil Kristus osobně po světě, sem se jistě nedostal, jinak by jeho kalvárie byla na vrcholu Hlídky, teď tam **stavějí** ten klášter, a to je zřejmě totéž.

¿Qué **andan haciendo**?

Co **máte v úmyslu**?

La policía **anda haciendo** preguntas sobre ti y Richard.

Policajti **se** na tebe a Richarda **vyptávají**. Zde je opakovanost/trvalost děje opět vyjádřena.

Pro tuto perifrázi je typické užití s příslovcem *ještě*, ve spojení s *todavía*.

- Ahora - dijo un momento después - la navegación romántica con la que uno soñaba de chico va quedando reducida a esos pequeños barcos de pabellón raro que *todavía andan haciendo* cabotaje por ahí, oxidados, el nombre repintado encima del anterior, con capitanes grasientos y mal pagados ...

"V dnešní době," navázal za okamžik," se námořní romantika, o které člověk snil jako dítě, čím dál víc sevrkává na malé lodi s cizokrajnou vlajkou, které *ještě slouží* v pobřežní dopravě, zrezavělé, s přemalovaným jménem a s usmolenými, špatně placenými kapitány...

Dále se perifráze pojí s příslovcem *zrovna*, či *asi do ted'*. Význam perifráze je zde opět zachován.

¿Qué *andas haciendo*?

Tak co *zrovna* děláš?

¿Qué *andaré haciendo* Bruno?

Co Bruno *asi do ted' provádí*?

6.2 Seguir + ger.

Perifráze seguir + ger. vnímá děj jako pokračující; děj, jenž tedy dále pokračuje. Při vyhledávání této perifráze jsem postupovala stejně jako u předchozí. Do vyhledávacího řádku jsem znovu zadala výraz [lemma="seguir"] [word="*.ndo"]. Získala jsem tak opět seznam všech tvarů perifráze *seguir + ger.*, které jsem musela setřídít znovu podle výskytů s různými slovesy, abych tak zúžila výběr. Perifráze se vyskytuje celkem 38 394krát. Zde je seznam sloves dle frekvence, se kterými se perifráze nejčastěji vyskytuje:

ser	9054
estar	629
hablar	460
hacer	412
trabajar	362
vivir	344
tener	326
haber	258
aplicar	186
avanzar	182

Srovnání s obecně častými slovesy v InterCorpu:

<i>ser</i>	1 961 495
<i>haber</i>	1 039 920
<i>estar</i>	927 453
<i>tener</i>	658 020
<i>poder</i>	545 651

<i>hacer</i>	501 396
<i>ir</i>	452 470
<i>decir</i>	406 500
<i>deber</i>	317 911
<i>querer</i>	299 056
<i>ver</i>	279 199

Ze srovnání vyplývá, že tabulky se poměrně dost překrývají, z čehož vyplývá, že vazba neklade velká omezení na plnovýznamové sloveso, takže nejčastější součástí vazby jsou často slovesa, která se v korpusu vyskytují obecně nejčastěji.

K rozboru českých ekvivalentů jsem vybrala opět 100 různých výskytů této perifráze. Tato perifráze se jako jediná nejčastěji pojí s různými druhy příslovčí a nemusíme ji tak třídit dle pojení se slovesy, neboť příslovce ve významu této perifráze hrají nejdůležitější roli.

Nejčastější variantou překladu je spojení této konstrukce s příslovčí. Nejčastější příslovce, se kterým se perifráze pojí nejvíce, je příslovce *stále*. Díky tomu je kontinuitivnost perifráze zachována.

Dejó la vista un largo rato clavada en el rostro de Morales, que *seguía vuelto* hacia la calle con expresión defraudada.

Hodnou chvíli jsem se mu upřeně díval do obličeje; Morales *stále* seděl obrácený do ulice a se zklamaným výrazem.

Para encontrar formas nuevas de ayudar a las personas a mantenerse bien después de la depresión, es necesario entender por qué *sigue volviendo* ésta.

Nalezení nových způsobů, jak lidem pomoci, aby se po překonání deprese dál cítili dobře, vyžaduje pochopení, proč se vlastně deprese objevuje *stále* znovu.

Seguimos esperamos una decisión sobre este asunto.

V této otázce *stále* očekáváme rozhodnutí.

Jako druhé nejčastější spojení, je spojení s příslovcem *dál* a *nadále*. Tyto příslovce také v češtině vyjadřují pokračující děj.

No podemos *seguir aceptando* esto.

Myslím si, že bychom to neměli *dále* akceptovat.

La crisis financiera nos ha enseñado que no podemos *seguir aceptando* la estructura de oligopolio, ni la falta de transparencia ni la ausencia de rendición de cuentas de las actuales agencias de calificación crediticia.

Finanční krize ukázala, že nemůžeme *nadále* akceptovat oligopolní strukturu, ani absenci transparentnosti a odpovědnosti stávajících ratingových agentur.

Pero todo eso hacía que se sintiera aún más impulsada a *seguir actuando* de una manera extravagante, a provocarlo insensatamente para que fuera malo con ella; Ale o to víc ji cosi pudilo jednat *dál* výstředně, nerozumně, a vyprovokovat ho, aby na ni byl zlý;

Siguieron actuando en diversas ciudades, en espectáculos de ínfima categoría, en fiestas mayores, ¡qué sé yo!, hasta que a los dos matones les metieron en la cárcel por alguna fechoría que cometieron: un pequeño hurto, una reyerta.

Dál vystupovali v různých městech, v programech nejnižší kategorie, na posvíceních, co já vím, až ty dva rváče šoupli do vězení pro nějakou špatnost, kterou provedli: nějakou drobnou krádež nebo šarvátku.

Jako třetí nejčastější příslovce pojící se s perifrází *seguir + ger.* je příslovce *pořád*, díky čemuž je význam perifráze opět zachován.

Pero *sigue volviendo*.

Pořád se vrací a my nevíme, po čem jde.

Hasta la una estuve metida en la cama de papá, a la una y media vuelta a mi propia cama, a las dos otra vez en la de papá, y los aviones volaban y *seguían volando*.

Do jedné hodiny jsem byla u našich, o půl druhé v posteli, ve dvě zase u otce, a letadla ještě *pořád a pořád* létala.

Seguimos escuchando de los ancianos que no quieren ceder trabajadores a pesar de todo lo que me han estado diciendo

Pořád slyším od staršínů ve vesnici, že na ten projekt nedají žádné dělníky, navzdory všemu, co mi říkáte.

Dále se perifráze velmi často pojí s příslovcem *už*, který tvoří zhruba desetinu případů.

Ahora estaba a kilómetro y medio, y *seguía acercándose*.

Byl odtamtud něco přes kilometr a *už* se blížil.

El viejo iba a *seguir caminando*, rumiando las decisiones de la hora, pero al oír a Harriet no se movió primero, luego la tomó, la abrazó, apretó la cabeza de la mujer contra su pecho.

Stařec se *už* chystal pokračovat v cestě a uvažoval o neodkladných rozhodnutích, ale když Harriet uslyšel, zůstal nejdřív nehybně stát, potom ji vzal za ramena, objal ji a přitiskl si její hlavu na prsa.

Así *siguieron encontrándose* todos los días con las mejores intenciones.

Od té doby se *už* scházeli denně s těmi nejlepšími úmysly.

Další častý případ představuje příslovce *ještě*. To tak zcela vystihuje důraz na pokračující akci, který se perifráze snaží vyjádřit.

Seguimos hablando unos minutos, no sabiendo bien que me decía, hablaba en italiano, yo en español.

Ještě chvíli jsme si povídali, i když jsem jí nerozuměl úplně přesně, protože mluvila italsky a já španělsky.

Seguimos olvidando con excesiva frecuencia que la igualdad de género es uno de los logros definitivos de la Europa de hoy, del mundo europeo, del mundo occidental, y que este principio no está establecido, en absoluto, en otras partes del mundo.

Ještě stále až příliš často zapomínáme na to, že rovnost pohlaví je jedním z nesporných úspěchů dnešní Evropy, evropského světa, západního světa, a že tato zásada není v některých jiných částech světa vůbec uzákoněna.

Seguimos luchando.

Ještě bojujeme.

Mezi méně časté případy patří sloveso *nepřestat* a příslovce *zůstat*. Zde je tak díky těmto slovesům nejlépe vyjádřena kontinuativnost akce.

Pero *siguió acosándome*.

Ale *nepřestal* mě potom otravovat.

¡Seguid corriendo!

Nepřestávejte utíkat!

Aunque reconozco que, en parte, es competencia de los Estados miembros informar a la Comisión de los cambios que sufre su economía, el enfoque de la Comisión no debería *seguir siendo* el mismo.

I když uznávám, že je částečně na členských státech, aby Komise o veškerých změnách ve své ekonomické situaci informovaly, postoj Komise by *přesto neměl zůstat* stejný.

Nejmenší výskyt představuje příslovce *zase* a sloveso *pokračovat*, které lze nalézt opravdu jen v desítkách případů. Zde je v prvních dvou příkladech vidět, že význam perifráze zachován není.

- ¿No te han ofrecido un trato ni nada si te avienes a *seguir volando*?"

„Neslíbili ti něco za to, kdyby ses podvolil a šel *zase* létat?"

Cuando las botas pasaron una al lado de la otra, até también la otra bota, durante un momento aquellas piernas dejaron de marcar el paso, daban tirones, pero después con su fuerza rompieron el cordel y *siguieron haciendo* rayas en el suelo,

incluso apuraron el paso y aquel soldado empezó a exclamar en voz aún más alta:

...

Když se ty nohy míjely, převázal jsem i druhou botu, chvíli ty nohy přestaly maširovat, šhubaly sebou, ale pak silou stroje přetrhly provázek a *zase* čáraly po zemi dál, dokonce přidaly do kroku a ten voják hlasitěji volal: ...

Seguid trabajando en el hiperimpulsor.

Pokračujte v práci na hyperpohonu.

6.3 Venir + ger.

Další perifráze, kterou se budeme zabývat, je perifráze *venir + ger*. Tato durativnost charakterizuje děj, na který je pohlíženo z určitého bodu v minulosti směrem k přítomnosti. Děj tedy v minulosti začal a poté dále pokračuje do přítomnosti. Do vyhledávacího řádku jsem opět zadala dotaz [lemma="venir"] [word=".*ndo"]. Perifráze se vyskytuje v porovnání s předešlými dvěma velmi málo, celkem 1 836krát. Zde je seznam sloves dle frekvence, se kterými se perifráze nejčastěji vyskytuje.

<i>hacer</i>	93
<i>correr</i>	92
<i>ser</i>	25
<i>desarollar</i>	23
<i>aplicar</i>	22
<i>decir</i>	14
<i>utilizar</i>	12
<i>seguir</i>	10
<i>suceder</i>	10
<i>aumentar</i>	9

Srovnání s obecně častými slovesy v InterCorpu:

<i>ser</i>	1 961 495
<i>haber</i>	1 039 920
<i>estar</i>	927 453
<i>tener</i>	658 020
<i>poder</i>	545 651
<i>hacer</i>	501 396
<i>ir</i>	452 470
<i>decir</i>	406 500
<i>deber</i>	317 911
<i>querer</i>	299 056
<i>ver</i>	279 199

Ze srovnání obou tabulek vyplývá, že obě tabulky mají společná pouze tři slovesa, tzn. že vazba neklade velká omezení na plnovýznamové sloveso. To znamená, že dvě nejčastější slovesa v perifrázi jsou slovesa, která se v korpusu vyskytují obecně nejčastěji.

Perifrázi jsem opět srovnávala ve 100 různých výskytech a provedla srovnání českých ekvivalentů s výskytem jednotlivých sloves, stejně jako u první perifráze, neboť tak snadněji nalezneme promítnutí perifráze do češtiny.

6.3.1 *Hacer*

Jako první srovnáme mezi sebou české ekvivalenty se slovesem *hacer*. Největší výskyt perifráze *venir + haciendo* představuje příslovce *už*. Lze ho nalézt ve většině případů a vyjadřuje tak durativnost děje, který se odehrává již nějakou dobu. Zároveň lze vidět kontinuitivnost děje od minulosti do přítomnosti.

En aquel momento martillaron, como lo **venían haciendo** desde hacía siglos , los “ mori ” del Orologio .

V té chvíli začali bušit, jak to **dělali už** staletí, "mori" na Orologiu.

Coca Cola e IBM han **venido haciendo** esto por años.

Coke a IBM to **dělají už** roky, znáš je?

Los niveles del mar están subiendo, pero lo **vienen haciendo** por lo menos desde principios de los años 1800.

Hladiny moří sice stoupají, ale to se **děje už** přinejmenším od počátku 19. století.

Další druhý nejčastější případ představuje předložka *již*. V tomto případě se také promítá význam této retrospektivní durativnosti.

Sí, señor Gahler, me gustaría mucho hacer lo que usted me pide y, de hecho, lo he **venido haciendo** en el pasado.

Ano, pane Gahlere, velmi rád bych udělal to, co si přejete, a v minulosti jsem **to již udělal**.

Los productores también podrán evaluar los riesgos que entrañan los aditivos, lo cual se **viene haciendo** en la República Checa desde hace años.

Výrobci budou hodnotit rizika i u pomocných látek, a to vše **se provádí již** léta například v České republice.

Señor Presidente, Señorías, el Fondo Social Europeo y el Fondo de Cohesión han demostrado ser instrumentos válidos y muy útiles para el desarrollo territorial y para responder a las consecuencias de la crisis económica que durante algún tiempo han **venido haciendo** estragos en Europa y en el mundo.

Pane předsedající, dámy a pánové, Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti prokázaly, že jsou platnými nástroji a že jsou velmi užitečné pro územní rozvoj a při reakci na důsledky hospodářské krize, která v Evropě a ve **světě již nějakou dobu zuří**.

Další častou podobu poté představuje sloveso *délat*.

Nada que se pareciese ni remotamente a lo que **vienen haciendo** algunos de los camaradas, incluso yo misma.

Nikdo by na tobě nechtěl, abys dělala něco skutečně riskantního – ani zdaleka by to nebylo, **co dělají** ostatní soudruzi nebo já.

Bangladesh **viene haciendo** enormes avances.

Bangladéš **dělá** obrovský pokrok. Zde je vidět, že pokrok se rozvíjí od minulosti směrem do přítomnosti a význam perifráze je zde znovu zachován.

En una sobremesa a solas - la discreta señora Conrad, una mujer de origen muy humilde, y el niño se habían retirado a descansar - el escritor, luego de la segunda copita de oporto, dijo a Roger que por lo que **venía haciendo** a favor de los indígenas congolese, merecía ser llamado " el Bartolomé de las Casas británico". Když po jídle osaměli – diskrétní paní Conradová, žena velmi skromného původu, si se synem odešla odpočinout – řekl spisovatel Rogerovi po druhé skleničce portského, že pro to, **co dělá ve prospěch** konžských domorodců, by ho měli nazývat " britský Bartolomé de las Casas". Zde překlad nevystihuje význam perifráze.

Poté se často vyskytují nejrůznější české parafráze vyjadřující nejlépe daný kontext a mínění perifráze.

Han **venido haciéndolo** de forma bastante inadvertida en los últimos años.

Praktikuje to relativně bez povšimnutí již několik let.

Venía haciendo zigzags por la acera y tropezó conmigo.

Šněroval si to po chodníku a já do něho náhodou vrazil.

El río estaba en verde, y **venía haciendo** largo camino desde lejanos montes, pasando bajo puentes que estaban muy bien dibujados con sus arcos gemelos.

Řeka byla namalována zeleně a **přitékala** dlouhou cestou z dalekých hor, podplouvajíc mosty, které tu byly pěkně vyznačeny dvěma bratrskými obloučky.

6.3.2 *Correr*

Druhé nejčastější sloveso pojící se s *venir*, je *correr*. Ta se nejvíce pojí se slovesem *přiběhnout*; *vyběhnout*. Zde se význam perifráze do češtiny nepromítá.

Tiene la misma cara que cuando ella, por primera vez, **vino corriendo** a mi sótano, llevaba una maletita, como las que tienen la muchachas para las muñecas, también iba medio descalza, llevaba unos zapatos con la lengüeta llena de agujeritos, tenía el pelo cortado como las chicas del correccional de Kostomlaty.

Zrovna máte ten samej kukuč, **když ke mně přiběhla** poprvé do sklepa, s takovým kufírkem, jaký mají holčičky na panenku, taky tak skoro naboso, jen křápy s

perforovaným jazykem, taky takový vlasy přistřižený jako ty holky v polepšovně v Kostomlatech.

Alfonso León Estévez *vino corriendo* hacia ellos, sin soltar su vaso de whisky.

Alfonso León Estévez k nim *přiběhl* a ani přitom nepustil svou sklenici whisky.

Y si ocurre algo malo, *vendrán corriendo* a por mí.

Jestli se přihodí něco špatného, *vyběhnou* a zatknou mě.

Jako další se často vyskytuje ve spojení se slovesem *běžet, utíkat*. Akce probíhala v minulosti a v přítomni stále ještě probíhá.

El que *venía corriendo* da un traspié, rueda por tierra rugiendo y Galileo le vuelve a disparar.

Běžící muž klopýtne a s řevem se válí po zemi, a Galileo po něm znovu střílí.

Porque *vine corriendo*. - ¿Desde Alaska?

Protože jsem *utíkal*. - Z Aljašky?

El ladrón *venía corriendo* hacia mí.

Ten zloděj *utíkal* mým směrem.

Vino corriendo.

On utíkal.

Dalším častým českým ekvivalentem je sloveso *hnát se; spěchat*. Rozvíjení akce do přítomnosti je zde znovu vyjádřeno.

¿De dónde *vienes corriendo*, chiquilla?

Odkud se *tak ženeš*, děvče?

Venían corriendo a toda prisa y dando gritos, y al llegar al recodo tropezaron atónitos con Hendedora de trasgos y Martillo de enemigos, que brillaban frías y luminosas.

Přihnali se ze zákrutu se zuřivým pokřikem a střetli se se Skřetodrvem a Vrahomlatem, které jim studeně a oslnivě zářily do užaslých očí. Zde není význam perifráze do češtiny promítnut.

Vine corriendo a decírtelo.

Spěchala jsem, abych ti to mohla říct.

Poté lze nalézt řadu různých českých ekvivalentů. Nejčastějšími z nich jsou slovesa *vrhnout se, vytušit, zapůsobit, blížít se*. Akce zde opět pokračuje, z určitého bodu v minulosti.

Ella adivinó mi estado de ánimo y *vino corriendo a confortarme*.

Vytušila moji náladu, přispěchala mě potěšit.

- Y entonces la Chunga *vino corriendo* y se les puso en medio.

V tu chvíli se k nim *vrhla* Taškářka a postavila se mezi ně.

Con eso va a *venir corriendo*.

To *by mělo zapůsobit*. Zde není význam v češtině opět promítnut.

Unos pies *venían corriendo* por el pasillo.

Chodbou se *blížily* kroky.

6.3.3 Ser

Jako poslední se podíváme se české ekvivalenty slovesné perifráze *venir* pojící se slovesem *ser*. Tato perifráze se nejčastěji pojí s přídavnými jmény a jejich překlad se velmi liší. Pojí se často s příslovci *už, již*. Význam perifráze je tak v češtině vyjádřen.

Como *venía siendo* habitual, la cena de la familia Giannini se celebró en medio de un ligero caos.

Slavnostní večere v rodině Gianniniových *probíhala* jako vždy za mírného chaosu.

Debo decir que mis enmiendas destinadas a poner de relieve este hecho *vienen siendo* rechazadas con regularidad.

Konstatuji, že mé pozměňovací návrhy, které na to upozorňují, jsou *pravidelně odmítány*.

La presente Directiva no debe aplicarse a los organismos obtenidos mediante determinadas técnicas de modificación genética que han *venido siendo* utilizadas convencionalmente en varios usos y de los que se dispone de una amplia experiencia de utilización segura.

Tato směrnice by neměla být uplatňována na organismy získané určitými technikami genetické modifikace, které *jsou již dlouho běžně používány* a u kterých je dlouhodobě dokumentována bezpečnost.

Por ahí el pobre tipo *viene siendo* presionado por la mina y está empeñado en demostrar que hizo todo lo posible," hasta consiguió una terapeuta."

Na tohohle chudáka nejspíš *tlačila* jeho dívka a on ji tím dokazuje, že je pro jejich vztah ochoten udělat všechno včetně toho, že "dokonce byl i u terapeutky."

Za další se pojí také často s podstatnými jmény, ve smyslu *být*. Perifráze je tak do češtiny promítnuta.

Ha *venido siendo* una característica permanente en la historia de los seres humanos y siempre existirá.

Je to dáno odvěkou povahou lidských dějin a bude to platit vždy.

Los delincuentes utilizan ahora para comunicarse Internet en lugar de teléfonos móviles, que *venía siendo* el método más empleado en los últimos tiempos.

Pachatelé nyní využívají k vzájemné komunikaci internet spíše než mobilní telefony, což *byl* komunikační prostředek, který donedávna upřednostňovali.

Viene siendo una práctica constante de la Comisión considerar a los productores exportadores vinculados o pertenecientes a un mismo grupo una sola entidad a efectos de determinación del margen de dumping, y fijar, en consecuencia, un margen de dumping único en relación con todos ellos.

Je stálou praxí Komise, že vyvážející výrobce ve spojení nebo vyvážející výrobce, kteří patří do stejné skupiny společností, považuje pro účely stanovení dumpingového rozpětí za jediný subjekt, a tedy pro ně stanoví jediné dumpingové rozpětí.

Dále se pojí velmi často s příslovečným určením, např. času, místa, způsobu (*hasta, de siempre, desde hace...*). Znovu můžeme vidět, že význam perifráze se v češtině odráží.

Señora Presidenta, Señorías, la situación de la población romaní en Italia - al igual que en toda Europa - es terrible y lo *viene siendo desde hace* muchas décadas.

Vážená paní předsedající, vážené dámy, vážení pánové, situace Romů v Itálii a v celé Evropě je hrozná a *trvá již několik* desetiletí.

La crítica al estilo de vida, que ha mencionado el señor Verheugen, *viene siendo de siempre* un aspecto desagradable del debate climático.

Kritika životního stylu, kterou zmínil pan Verheugen, *je již dlouho* nepříjemnou součástí evropské debaty o klimatu.

Solo las políticas de este tipo y el desarrollo en estos ámbitos y en instituciones pueden convertir a Haití en un país más estable de lo que ha *venido siendo hasta* la fecha.

Pouze politiky tohoto druhu a pouze rozvoj v těchto oblastech a institucích může zformovat Haiti ve stabilnější zemi, než *jakou dosud byla*.

6.4 Ir + ger.

Poslední perifráze, kterou se budeme zabývat je perifráze *ir + ger*. Popisuje akci, která klade důraz na postupnost, rozvoj děje od určitého časového bodu směrem do budoucnosti. Do vyhledávacího řádku jsem tedy znovu zadala dotaz [lemma="ir"] [word=".*ndo"]. Perifráze se vyskytuje v porovnání s *venir + ger*. častěji, s počtem výskytu celkem 8 649krát. Zde je seznam sloves dle frekvence, se kterými se perifráze nejčastěji vyskytuje.

<i>ser</i>	207
<i>decir</i>	117
<i>hacer</i>	107
<i>correr</i>	92
<i>pasar</i>	91
<i>caminar</i>	86
<i>dejar</i>	59
<i>perder</i>	51
<i>aumentar</i>	39
<i>andar</i>	36

Srovnání s obecně častými slovesy v InterCorpu:

<i>ser</i>	1 961 495
<i>haber</i>	1 039 920
<i>estar</i>	927 453
<i>tener</i>	658 020
<i>poder</i>	545 651
<i>hacer</i>	501 396
<i>ir</i>	452 470
<i>decir</i>	406 500
<i>deber</i>	317 911
<i>querer</i>	299 056
<i>ver</i>	279 199

Ze srovnání obou tabulek vyplývá, že obě tabulky mají společná opět pouze tři slovesa, tzn. že vazba neklade velká omezení na plnovýznamové sloveso. Dvě nejčastější slovesa v perifrázi jsou slovesa, která se v korpusu vyskytují obecně nejčastěji.

Perifrázi jsem analyzovala ve 100 různých výskytech a provedla srovnání českých ekvivalentů s výskytem jednotlivých sloves, stejně jako u ostatních perifrází.

6.4.1 *Ser*

Nejčastějším slovesem, se kterým se slovesná perifráze *ir + ger.* pojí, je sloveso *ser*. Jako český protějšek nalezneme v 90 % procentech případů podstatné jméno *hora*, přeloženo jako *je načase*, *je nevyšší čas*. Zde je vyjádřen děj, který se postupně rozvíjí od určitého časového bodu směrem do budoucnosti.

Ya **va siendo hora** que vayas a Pakistán.

Ale ona mi říkala, že **je načase** vrátit se do Pákistánu ...

Va siendo hora de que se desarrollen estrategias para frenar el éxodo de las mujeres de las zonas rurales, sobre todo las mujeres con cualificaciones.

Je nevyšší čas vytvořit strategie, jejichž prostřednictvím by bylo možné omezit odchod žen z venkovských oblastí, zejména kvalifikovaných žen.

Tal vez *vaya siendo hora* de abandonar la esperanza de que la democracia multipartidista al estilo occidental pueda arraigar satisfactoriamente en Pakistán, que siempre ha estado dominado por una élite muy pequeña.

Možná *je nyní načase* vzdát se naděje, že se demokracie západního stylu s mnoha politickými stranami může v Pákistánu, kterému vždy vládla nepočtená elita, úspěšně uchytit.

Ser se také někdy pojí s podstatnými jmény *tiempo, momento; doba, moment*.

Ya va siendo tiempo de que me dejen solo, solito y solo

Už se blíží doba, kdy zůstanu sám, sám jako kůl v plotě.

Va siendo el momento de apartarte de todo esto.

Měl bys už odtud někam vyrazit.

V ostatních případech se perifráze *ir + siendo* pojí s přídavnými jmény či příslovci.

Perifráze je do češtiny promítnuta.

Sin embargo, después, el paisaje *va siendo turbador*, inquieto, conocido ...

Potom však *začíná být* krajina venku strašidelná a povědomá ...

No vuelve a mirar hacia el dormitorio, y sus movimientos *van siendo cada vez* más rápidos.

Nepodívá se už zpátky do ložnice. Její pohyby *jsou čím dál* rychlejší.

Como ya *iba siendo habitual*, hubo filtraciones a la prensa, y los periódicos recibieron copias de la demanda minutos después de su presentación en el juzgado.

Jak už *se stávalo zvykem*, novináři dostali echo a kopie žaloby měli v rukách pár minut po podání.

6.4.2 *Decir*

Druhé nejčastější sloveso pojící se s touto perifrází je *decir*. Do češtiny je tato perifráze přeložena nejčastěji jako *říkat, mluvit* či *sdělit, ve spojení s příslovcem už*.

Na českých protějšcích můžeme opět vidět postupný rozvoj děje do budoucnosti.

- Como *iba diciendo* - siguió, sonriendo a la multitud de estudiantes que tenía delante, todos los cuales seguían con la mirada fija en Ojoloco Moody -, tenemos el honor de ser la sede de un emocionante evento que tendrá lugar durante los próximos meses, un evento que no se celebraba desde hacía más de un siglo.

" *Jak už jsem říkal*, " pokračoval a usmíval se na síň plnou studentů, kteří dosud ohromeně civěli na Pošuka Moodyho, " v příštích měsících budeme mít tu čest, že se právě u nás uskuteční velice vzrušující soutěž, která se nekonala už víc než sto let.

Ya puedes *ir diciendo* que se anula tu cumpleaños.

Můžeš svým kamarádům *sdělit*, že rušíš oslavu narozenin.

Ahora vamos a tener una larga conversación - *iba diciendo* Palermo.

" A teď si důkladně promluvíme, " *nepřestával mluvit* Palermo.

Často se také perifráze *ir + diciendo* objevuje ve smyslu *hlásat, rozhlašovat*, či dokonce *vykvákat*. Zde je význam perifráze opět zachován, neboť akce postupně pokračuje vpřed.

Así que cuando él se enteró de ello, una mañana se salió del convento y se fue a Zamarramala e *iba diciendo* desde la primera casa del pueblo: ...

Když se o tom dozvěděl otec Jan, vypravil se jednou ráno z kláštera do Zamarramaly, kde dům od domu *hlásal*: ...

- Si Lockhart aún *va diciendo* eso por ahí ...

"Jestli Lockhart něco takového *rozhlašuje* - "

- Josh, rata asquerosa, ¿qué has *ido diciendo*?

"Joshi, ty ničemo, co všechno jsi *vykvákal*? "

Dále nalezneme mnohé přeformulované protějšky, které lépe zapadají do kontextu. Mezi nimi nalezneme např. sloveso *pokračovat, ujišťovat, líčit* nebo *uvádět*. Sloveso *pokračovat* samo o sobě vyjadřuje význam perifráze *ir diciendo*.

Y mientras corría me *iba diciendo* a mí mismo:

Při svém krkolonném běhu jsem sám sebe *ujišťoval*: ...

"... Ya hemos encontrado otro refugio - *iba diciendo* Lee -, y me complace comunicaros que esta noche me acompañan dos de nuestros colaboradores habituales.

"... se nám konečně podařilo najít jinou bezpečnou základnu," *pokračoval* Lee, "a s potěšením vám mohu sdělit, že se tu ke mně dnes večer připojili dva z našich pravidelných přispěvatelů."

Y le parecían muy grandes las casas de eremitas que ella le *iba diciendo*: blancas, con una esterilla en el suelo, una cruz de madera en la pared y un cántaro.

Příbytky pro poustevníky, které mu *líčila*, bílé, s rohoží na zemi, dřevěným křížkem na zdi a džbánem, mu připadaly příliš velké.

Uno a uno, la gente *va diciendo* cuánto gana.

Všichni u stolu *uváděli* jeden po druhém, kolik berou.

6.4.3 Pasar

Výskyt perifráze *ir + ger.* je také velmi častý se slovesem *pasar*. Nejčastější překlad představují slovesa *přecházet, procházet*. Tyto slovesa tak velmi dobře vyjadřují význam této perifráze, tedy postupné rozvíjení děje do budoucnosti.

El visitante no perdonaba una sola página; una por una, **iba pasando** lentamente las hojas en blanco.

Návštěvník nevynechal ani stránku; list za listem pomalu **procházeli** prázdně stránky.

Desde el interior de las tiendas por las que **iban pasando** les llegaban retazos de conversaciones en lenguas extranjeras, y, aunque Harry no podía comprender ni una palabra, el tono de todas las voces era de entusiasmo

Ze stanů, kolem nichž **procházeli**, zaléhaly k Harrymu útržky rozhovorů v cizích jazycích, a i když nerozuměl ani slovu, ze všech těch hlasů mluvilo vzrušení.

Los elfos habían traído faroles brillantes a la orilla y cantaron una animada canción mientras el grupo **iba pasando**.

Elfové přinesli na břeh jasné lucerny a zpívali veselou písničku, když společnost **přecházela** na druhou stranu.

Jako další časté spojení nalezneme slovesa *míjet*, *plynout*, *ubíhat*.

Mírate, en la cima de la montaña del vaquero ... observando cómo el mundo **va pasando**.

Podívej se na sebe, sedíš si tu na špici kovbojských hor díváš se dolů na svět, jak **plyne**.

Los días **iban pasando** apaciblemente y alguien podría decir que no ocurrió nada especial ni significativo, aunque yo no estaría de acuerdo.

Dny příjemně **ubíhaly** a někdo by řekl, že se nic zvláštního a významného nedělo, ale já bych s tím nemohl souhlasit.

...o, una chica acostumbrada a una casa con trece habitaciones, ahora una sola habitación era suficiente para mí, cerré los ojos para recorrer la casa donde había vivido, a través de las puertas abiertas **iba pasando** de una habitación a otra , de una sala a otra ,

...a dívka, jak mi teď stačí pokojík jen jeden, zavřela jsem oči a proběhla jsem tím naším bývalým bytem, otevřenými dveřmi jsem **míjela** jeden pokoj za druhým... Zde perifráze nabývá iterativního významu.

Dalšími častými protějšky jsou slovesa *předávat*, *kolovat*. Význam perifráze je zde zachován.

Y si los demás países no están de acuerdo, el puesto podría **ir pasando** entre los Estados miembros, como en Malasia, donde siete sultanes se relevan en el puesto de dirigente de la federación, con la condición de que la administración no cambie al mismo tiempo.

A pokud by se to ostatním zemím nelíbilo, mohly by si mezi sebou členské státy úřad **předávat** – podobně jako v Malajsii, kde se v čele federace střídá sedm sultánů – za podmínky, že by se současně neměnila celá administrativa.

Algunos habían encendido cigarrillos que **iban pasando** de mano en mano.

Někteří si zapálili cigarety a nechávali je **kolovat** z ruky do ruky.

Iba pasando de generación en generación y cada uno de los que la cantaban le añadía algo nuevo.

Předávali si ji z pokolení na pokolení a každý, kdo ji zpíval, k ní něco nového přidal.

Jako poslední můžeme zmínit slovesa *jít kolem*, *utíkat*, *plynout*. Děj opět plyne postupně vpřed, do budoucnosti.

Iba pasando por frente a tu ... cuarto y me dije, caramba hace mucho que no tenemos una conversación de padre a hijo.

Šel jsem tak kolem tvého pokoje, a tak jsem si řekl, že už jsme si dlouho nepromluvili jako otec se synem.

Total, que los días **iban pasando**, dos semanas, así que ya veían la ventaja de tener muchas heladeras.

A čas **utíká**, už je to čtrnáct dní, aspoň vidíte, jak je dobře mít hodně lednic.

No obstante, a medida que el tiempo **va pasando**, una misteriosa fuerza trata de convencerlas de que es imposible realizar la Leyenda Personal.

“Jak však čas **plyne**, jakási tajemná síla se snaží dokázat, že Osobní příběh uskutečnit nelze. ”

6.4.3 Hacer

Sloveso *hacer* se nejčastěji vyskytuje ve smyslu *dělat*; *provádět*, někdy ve spojení s příslovcem *už*. Význam perifráze je zde opět vyjádřen.

Esto significa que conforme la tecnología, los datos y los usuarios y proveedores de datos **vayan haciendo** avances rápidos, se necesitará de la cooperación entre los diversos actores - gobiernos, oficinas de estadísticas nacionales, agencias de donadores, ONGs globales y locales, instituciones académicas y de investigación, el sector privado y otros.

To znamená, že zatímco technika, samotná data a uživatelé i poskytovatelé dat **dělají** svižné pokroky, bude nutná spolupráce mezi různými aktéry – vládami, národními statistickými úřady, dárcovskými agenturami, globálními a lokálními nevládními organizacemi, akademickými a výzkumnými institucemi, soukromým sektorem a dalšími.

Pero **tú ibas haciendo** cosas una detrás de otra, sin pensarlas siquiera.

Ale tys **už dělal** jednu věc za druhou, ani jsi o nich neuvažoval.

La gente ha **ido haciendo** una selección artificial.

Lidé mezi nimi **prováděli** umělý výběr.

Za další je velmi časté spojení perifráze *ir haciendo* s příslovcem *cada vez*, které je přeloženo jak *stále, stále více*. Často je tato perifráze ale přeparafrázována, aby vyjadřovala daný význam výpovědi. Důraz je kladen na průběh děje.

Esta idea se **iba haciendo cada vez** más clara conforme la Iglesia y el Estado luchaban por el poder a lo largo de la Edad Media.

oto pojetí dvou obcí bylo **stále** zřetelnější, jak spolu církev a stát během středověku postupně bojovaly o moc.

La noche se **iba haciendo cada vez** más oscura y en las pausas del discurso resplandecía el fuego de su cigarro.

Stmívalo se čím dále tím více a v přestávkách mezi řečí občas zazářil ohníček doktorovy cigarety.

La muchacha se quedó de piedra; sus ojos se **iban haciendo cada vez** más grandes y a través de su boca entreabierta se escaparon unas palabras confusamente desconsoladas.

Děvče zkamenělo, jen **oči jí rostly a rostly** a mezi pootevřenými rty jí dýchalo něco zmateně žalostného.

Perifráze se také často pojí se slovesem *stávat se*. Význam perifráze je do češtiny znovu promítnut.

Ya me **voy haciendo** médico.

Ano, **stává se** ze mě doktor.

- Le parecerá una tontería, pero no sabe usted lo importantes que son las pequeñas cosas cuando una se **va haciendo** mayor.

„Así vám to připadá hloupé, ale nemáte ani tušení, jak důležitými **se stávají** takové maličkosti, když stárneme.“

Por un lado, la recuperación en la economía real ha arraigado y se **va haciendo** más sólida y autosuficiente.

Na jedné straně nastalo oživení reálné ekonomiky a **stává se** pevnějším a soběstačným.

7. Závěr

Tématem této bakalářské práce byli slovesné durativní perifráze ve španělštině. S tímto tématem se pojí termín povaha slovesného děje (v němčině Aktionsart).

Povaha slovesného děje vyjadřuje vnitřní charakteristiku slovesného děje, vyjadřující rozvíjení v časové rovině. V češtině se povaha slovesného děje vyjadřuje především pomocí předpon, které se přidávají k základovému slovesu. Přípon se užívá jen velmi zřídka.

Povaha slovesného děje vyjadřuje s pomocí slovesných perifrází významy kvantitativní a významy fázové, které se dále dělí na další tři skupiny. Jednou z nich jsou významy durativní, které vyjadřují různé způsoby pohledu na průběh daného procesu.

Durativní významy se zpravidla dělí na dvě skupiny: globální a parciální. Durativnost globální vyjadřuje děj, na který se díváme jako na celek, globálně. Tato durativnost využívá výrazové prostředky, kterými jsou koordinační perifráze, které se skládají z finitních tvarů pomocných sloves a pojí se se slučovací spojkou *y*, za kterou následuje nefinitní tvar věcněvýznamového slovesa. Globální durativnost se často pojí s perfektem.

Durativnost parciální v sobě zahrnuje několik různých významů, které postihují různé pohledy na průběh děje. Jako výrazové prostředky užívají perifráze, které jsou tvořené finitními tvary pomocného slovesa a gerundia plnovýznamového slovesa. Význam parciální můžeme dále rozdělit na aktuální (právě probíhající), retrospektivní, prospektivní, kontinuativní, persistentní a distributivní. Perifráze se v této skupině pojí s gerundiem.

V této práci jsem se věnovala čtyřem durativním perifrázím, jejichž užití a význam byl podobný. Srovnala jsem mezi sebou navzájem vždy dvě dvojice a tuto analýzu jsem provedla s pomocí korpusů CREA a InterCorp. Nejdříve jsem mezi sebou srovnala perifráze s parciální durativností kontinuativní (*seguir + gerundium*) a distributivní (*andar + gerundium*).

Perifráze *seguir + ger.* se v porovnání s perifrází *andar + ger.* vyskytuje mnohem častěji, což lze dokázat na počtech výskytů (37 463 případů ve 14 820 dokumentech: 2 140 případů v 784 dokumentech). Preferována je tedy perifráze *seguir + ger.*, vyjadřující děj, jenž dále pokračuje. Oproti tomu je méně užíváno perifráze *andar + ger.*, která vyjadřuje děj odehrávající se po částech, v určitých intervalech.

Perifráze *andar + ger.* je stejně jako předchozí perifráze nejfrekventovanější v 3. osobě singuláru a hned poté v 3. osobě plurálu. Jediný rozdíl mezi nimi je, že *andar + ger.* se pojí více častěji se indikativem subjunktivu než s indikativem futura.

Andar + *ger.* se nejčastěji pojí se slovesy *buscar, decir, hacer, dar*; oproti tomu *seguir* + *ger.* se často váže se slovesy *ser, estar, hablar a hacer*.

Podíváme-li se na české protějšky, prostředky, která tato dvojice užívala, byly zcela odlišné. U *andar* jsem musela srovnat užití spojení s nejčastějšími slovesy, abych výběr trochu zúžila. Jako nejčastější překlad perifráze *andar buscando* se objevilo klasické *hledat*. Následovaly varianty jako *shánět, pátrat, rozhlížet se, usilovat (o), jít (po), jít (o něco)*. V spojení s *decir* je překlad následující: *vykládat, rozhlašovat, tvrdit, svalovat* či *slyšet*. Se slovesem *hacer* nalezneme české protějšky *sloužit, stavět, mít v úmyslu* či *vyptávat se*.

Perifráze *seguir* + *ger.* se jako jediná nejčastěji pojí s různými druhy příslovčí a nemusíme ji tak třídit dle pojení se slovesy, neboť příslovce ve významu této perifráze hrají nejdůležitější roli. Nejčastější příslovce, se kterým se perifráze pojí nejvíce, je příslovce *stále*. Časté je také *dál a nadále, pořád, už; sloveso přestat* a příslovce *přesto*; sloveso *pokračovat* a příslovce *zase*.

Perifráze *ir* + *ger.* podstatně převyšuje perifrázi *venir* + *ger.* s rozdílem několika desítek tisíc. Dalším nepatrným rozdílem mezi nimi je v tom že *ir* + *ger.* se více vyskytuje s indikativem jednoduchého perfekta než imperfekta. *Venir* + *ger.* to má přesně naopak. U všech perifrází čtyřech perifrází se ukázala jako nejčastější 3. osoba singuláru, pak 3. osoba plurálu, pak 1. singuláru a 1. plurálu.

Perifráze *venir* + *ger.* popisuje akci, která se blíží ke konci, zatímco se realizuje daný proces. Nejčastěji se pojí se slovesy *hacer, correr, ser* a *desarrollar*. Pojí-li se se slovesem *hacer*, má tyto české protějšky: příslovce *už, již* a sloveso *dělat*. *Venir corriendo* lze přeložit jako *přiběhnout, vyběhnout, běžet, utíkat, hnát se, spěchat, vrhnout se, vytušit, zapůsobit, blížit se*. *Venir siendo* nalezneme spojené s příslovčí *už, již*; s podstatnými jmény, ve smyslu *být*; s příslovečným určením, např. času, místa, způsobu.

Poslední perifráze *ir* + *ger.* se nejčastěji vyskytuje se slovesy *ser, decir, hacer, correr*. *Ir siendo* se pojí v 90 procentech s podstatné jménem *hora*, je přeloženo jako *je načase, je nevyšší čas* a také s přídavnými jmény či příslovčí. *Ir diciendo* je nejčastěji přeloženo jako *říkat, mluvit* či *sdělit*; poté jako *hlásat, rozhlašovat, vykvákat, pokračovat, ujišťovat, líčit* nebo *uvádět*. *Ir pasando* se pojí se slovesy *přecházet, procházet, míjet, plynout, předávat, kolovat, jít kolem, utíkat, plynout*. Poslední spojení *ir haciendo* nalezneme nejčastěji přeloženo jako *dělat, provádět, stávat se* a také velmi často s příslovcem *cada vez*, které je přeloženo jako *stále*,

stále více, či pře parafrázováno, aby se zachoval postupný průběh děje a smysl zůstal stejný.

Ve většině případů je tedy význam perifrází zachován a je do češtiny promítnut. Vyskytují se ovšem ale i případy, kdy se význam perifráze v češtině vytrácí a význam není zachován. To se objevuje například u perifráze *venir corriendo*, či u *seguir + ger.*, kde můžeme nejčastěji vidět ztrátu významu perifráze. Naopak u perifráze *ir + ger.* je význam perifráze v češtině vždy zachován a s pomocí různých českých protějšků vždy promítnut.

Na závěr lze tedy říci, že tyto čtyři perifráze jsou si mezi podobné, ale mají různé české protějšky. Durativní perifráze lze často zpravidla velmi těžko přeložit, a proto se mnohdy setkáváme s přeformulováním výpovědi v češtině, které tak umožňuje vyjádřit a zachovat význam perifráze.

El resumen

El tema de mi tesis de licenciatura fueron perífrasis verbales en español. Este término está relacionado con el término *carácter de la acción verbal* (en checo *povaha slovesného děje*, en alemán *Aktionsart*). Carácter de la acción verbal expresa la característica intrínseca de la acción verbal, expresando el desarrollo en el plano temporal (puede concretizar el proceso expresado por el verbo). En checo, la naturaleza de la acción verbal se modifica principalmente por los prefijos que se agregan al verbo básico. El sufijo se usa muy raramente.

Carácter de la acción verbal expresa, con la ayuda de perífrasis verbales, los significados del significado cuantitativo y de fase, que se dividen en otros tres grupos. Uno es el significado durativo que expresa diferentes formas de ver el proceso o la acción.

Los significados durativos suelen dividirse en dos grupos: global y parcial. La durabilidad global expresa la acción que consideramos como un conjunto. Esta durabilidad utiliza medios expresivos, como las perífrasis coordinativas, que consisten en formas finitas de verbos auxiliares, y están relacionados con la conjunción *y*, seguido de la forma no finita del verbo auxiliar. La durabilidad global está a menudo relacionada con funciona con perfecto.

La durabilidad parcial incluye varios significados diferentes que afectan diferentes puntos de vista del curso de acción. Como medio de expresión, usan perífrasis que se componen de formas finitas del verbo auxiliar y el gerundio de un verbo

auxiliado. El significado parcial se divide en actual, retrospectiva, prospectiva, continua, persistente y distributiva. Las perífrasis se unen con gerundio.

La durabilidad parcial incluye varios significados diferentes que afectan diferentes puntos de vista del curso de acción. Como medios de expresión usan perífrasis, que se componen de formas finitas del verbo auxiliar y el gerundio de un auxiliado. El significado parcial se puede dividir en actual, retrospectivo, prospectivo, continuo, persistente y distributivo. Las perífrasis están en este grupo vinculados al gerundio. En este trabajo me dedicó a cuatro perífrasis durativas cuyos usos y significados son similares. Comparé cada par entre sí y realicé este análisis en el corpus CREA y luego en el InterCorp, donde pude descubrir cuales son los equivalentes de estas perífrasis en checo. Primero, comparé las perífrasis de durabilidad parcial (*seguir + gerundio*) y distributiva (*andar + gerundio*).

La perífrasis *seguir + ger.* comparado con la perífrasis *andar + ger.* ocurre mucho más frecuentemente, como lo demuestra el número de ocurrencias (37,463 casos en 14,820 documentos: 2,140 casos en 784 documentos). Por lo tanto, se prefiere la perífrasis *seguir + ger.*, que expresa un proceso que continúa. Por otro lado, la perífrasis *andar + ger.* se usa menos. Esta perífrasis expresa una acción que se desarrolla por partes, en ciertos intervalos.

La perífrasis *andar + ger.* es como las perífrasis anteriores la más frecuentada en la tercera persona del singular y luego en la tercera persona del plural. La única diferencia entre estas dos perífrasis es que *andar + ger.* se relaciona más a menudo con el indicativo del subjuntivo que con el indicativo del futuro.

Andar + ger. se une frecuentemente con los verbos *buscar, decir, hacer, dar*; la perífrasis *seguir + ger.* está a menudo relacionado con *ser, estar, hablar y hacer*.

Para traducir las perífrasis durativas, los medios que estas parejas usan son a menudo completamente distintos. Analizando *andar*, tuve que comparar el uso de la conjugación con los verbos más comunes para hacer la aparición un poco más estrecha. La traducción más común de las perífrasis de *andar buscando*, aparece una traducción clásica - *hledat*. Otras variantes frecuentes son *shánět, pátrat, rozhlížet se, usilovat (o), jít (po), jít (o něco)*. En relación con *decir*, la traducción es la siguiente: *vykládat, rozhlašovat, tvrdit, svalovat o slyšet*. *Andar haciendo* se puede traducir como *sloužit, stavět, mít v úmyslu o vyptávat se*.

La perífrasis *seguir + ger.* se asocia más frecuentemente con diferentes tipos de adverbios, y no tenemos que clasificarla según los verbos, porque los adverbios

desempeñan en el significado de la perífrasis el papel más importante. El adverbio más frecuente de esta perífrasis es el adverbio *stále*. Muy frecuente es también *dál* y *nadále*, *pořád*, *už*; el verbo *přestat* y adverbio *přesto*; el verbo *pokračovat* y el adverbio *zase*. La perífrasis *ir + ger.* supera la perífrasis *venir + ger.* con una diferencia de varias decenas de miles. Otra diferencia entre ellos es que *ir + ger* aparece más con perfecto simple que con el imperfecto. *Venir + ger.* aparece más con el imperfecto de pasado.

En todas las perífrasis era la tercera persona del singular más frecuente, luego la tercera persona del plural, la primera persona del singular y la primera persona del plural.

La perífrasis *venir + ger.* describe una acción que se aproxima al final mientras se realiza el proceso. Se une con los verbos *hacer*, *correr*, *ser* y *desarrollar*. Si se usa con el verbo *hacer*, se traduce como: los adverbios *už*, *již* y el verbo *dělat*. *Venir corriendo* se puede traducir como *přiběhnout*, *vyběhnout*, *běžet*, *utíkat*, *hnát se*, *spěchat*, *vrhnout se*, *vytušit*, *zapůsobit*, *blížít se*. *Venir siendo* se asocia con los adverbios *už*, *již*; con sustantivos, en el sentido de *být*; con el complemento circunstancial de tiempo, lugar, modo.

La última perífrasis *ir + ger.* aparece más frecuentemente con *ser*, *decir*, *hacer*, *correr*. *Ir siendo* se une en un 90 por ciento con el sustantivo *hora*, traducido como *je načase*, *je nevyšší čas* y también con adjetivos o adverbios. *Ir diciendo* se suele traducir como *říkat*, *mluvit či sdělit*; después como *hlásat*, *rozhlášovat*, *vykvákat*, *pokračovat*, *ujišťovat*, *ličít o uvádět*. *Ir pasando* está relacionado con los verbos *přecházet*, *procházet*, *míjet*, *plynout*, *předávat*, *kolovat*, *jít kolem*, *utíkat*, *plynout*. La perífrasis *ir haciendo* se traduce a menudo como *dělat*, *provádět*, *stávat se* también muy a menudo con el adverbio *cada vez*, traducido como *stále*, *stále více*. Finalmente, se puede decir que estas cuatro perífrasis son similares, pero tienen diferentes contrapartes checas. Las perífrasis durativas pueden ser a menudo muy difíciles de traducir, y a menudo encontramos una nueva reformulación en checo, que nos permite expresar y preservar el significado de la perífrasis.

8. Resumé v českém jazyce

Předmětem této bakalářské práce byly slovesné perifráze ve španělštině, přesněji řečeno durativní perifráze pojící se s gerundiem.

V teoretické části jsme se nejdříve zabývali termínem slovesných perifrází, jež slouží jako prostředek vyjádření povahy slovesného děje ve španělštině. Dále jsme se zaměřili na rozlišení mezi dvěma termíny: českým videm a španělským aspektem. Zde jsme se řídili pravidly, jimiž se Bohumil Zavadil zabývá a nastínili jsme tak problematiku těchto dvou gramatických témat.

Dále jsme se zaměřili na klasifikaci španělských perifrází z pohledu fázových významů. Durativní významy se zpravidla dělí na dvě skupiny: globální a parciální. Durativnost globální vyjadřuje děj, na který se díváme jako na celek, globálně. Tato durativnost využívá výrazové prostředky, kterými jsou koordinační perifráze, které se skládají z finitních tvarů pomocných sloves a pojí se se slučovací spojkou *y*, za kterou následuje nefinitní tvar věcněvýznamového slovesa. Globální durativnost se často pojí s perfektem.

Durativnost parciální v sobě zahrnuje několik různých významů, které postihují různé pohledy na průběh děje. Jako výrazové prostředky užívají perifráze, které jsou tvořené finitními tvary pomocného slovesa a gerundia plnovýznamového slovesa.

Po uvedení a popisu všech jednotlivých skupin perifrází jsme se zaměřili nejvíce na perifráze durativní, neboť jsou předmětem této práce. Z nich jsme vybrali čtyři, které jsou si mezi sebou navzájem podobné a srovnali je mezi sebou ve španělském korpusu CREA. Nejdříve jsem mezi sebou srovnala perifráze s parciální durativností kontinuativní (*seguir + gerundium*) a distributivní (*andar + gerundium*).

Porovnáme-li perifrázi *seguir + ger.* s perifrází *andar + ger.* zjistíme, že *seguir + ger.* se vyskytuje mnohem častěji. Mluvcími je tedy preferována perifráze *seguir + ger.*, vyjadřující děj, jenž dále pokračuje. Oproti tomu je méně užíváno perifráze *andar + ger.*, která vyjadřuje děj odehrávající se po částech, v určitých intervalech. Perifráze *andar + ger.* je stejně jako předchozí perifráze nejfrekventovanější v 3. osobě singuláru a hned poté v 3. osobě plurálu. Liší se pouze v tom, že *andar + ger.* se pojí více častěji se indikativem subjunktivu než s indikativem futura.

Další dvojice perifrází *ir + ger.* a *venir + ger.* jsou také odlišné. Perifráze *ir + ger.* se vyskytuje podstatně více než *venir + ger.* (s rozdílem několika desítek tisíc). Dále si můžeme všimnout toho, že *ir + ger* se více vyskytuje s indikativem jednoduchého perfekta než imperfekta. Všechny perifráze jsme poté srovnali také dle rozložení v dokumentech dle tématu.

V dalším česko-španělském korpusu InterCorp jsme se rozhodli zaměřit na hledání českých ekvivalentů durativních těchto čtyř durativních perifrází. Abychom zúžili výběr, soustředili jsme se na perifráze vyskytující se se slovesy, která jsou pro každou perifrázi nejvíce četná.

Španělské durativní slovesné perifráze jsou zajímavým gramatickým tématem, jež jsme s pomocí obou korpusů prozkoumali a popsali. Na českých protějšcích jsme tak mohli vidět, jak se tyto perifráze v češtině promítají.

Resumé ve španělském jazyce

El tema de esta tesis de licenciatura fueron las perífrasis verbales en español, más precisamente las perífrasis durativas relacionadas con el gerundio.

En primer lugar, en la parte teórica, nos referimos al término la perífrasis verbal, que sirve para expresar la naturaleza de la acción verbal en español. También nos enfocamos en la distinción entre dos términos: “vid” checo y el aspecto español. Aquí seguimos las reglas que aborda Bohumil Zavadil y delineamos los problemas de estos dos temas de gramática.

También nos enfocamos en la clasificación de las perífrasis españolas en términos de significados de fase (fázové významy). Los significados durativos (durativní významy) suelen dividirse en dos grupos: globales y parciales. La durabilidad global expresa la acción que vemos como una unidad. Esta durabilidad utiliza medios expresivos, como las perífrasis coordinativas, que consisten en formas finitas de verbos auxiliares, y están asociados con la conjunción y seguido de la forma no finita del verbo auxiliar. La durabilidad global se une a menudo con el perfecto.

La durabilidad parcial incluye varios significados diferentes que afectan diferentes puntos de vista del curso de acción. Como medios de expresión usan perífrasis, que se componen de formas finitas del verbo auxiliar y el gerundio de un auxiliado.

Después de la introducción y descripción de todos los grupos de diferentes perífrasis, nos enfocamos principalmente en las perífrasis de durabilidad, ya que son el tema de este trabajo. Elegimos cuatro de ellos que son similares entre sí y los comparamos entre sí en el corpus CREA. Primero, comparé las perífrasis con durabilidad parcial (*seguir + gerundio*) y distributiva (*andar + gerundio*).

Al comparar la perífrasis *seguir + ger.* con la perífrasis *andar + ger.* encontramos que la perífrasis *seguir + ger.* ocurre mucho más frecuentemente. Por lo tanto, los

hablantes prefieren a la perífrasis *seguir + ger*, expresando la acción que continúa. Por otro lado, la perífrasis *andar + ger* se utiliza menos, expresando una acción que tiene lugar poco a poco, en ciertos intervalos.

La perífrasis *andar + ger*. es como las perífrasis anteriores la más frecuentada en la tercera persona del singular y luego en la tercera persona del plural. Se difiere solo en que *andar + ger*. se relaciona más a menudo con el indicativo del subjuntivo que con el indicativo del futuro.

La otra pareja de perífrasis, *ir + ger*. y *venir + ger.*, son también diferentes. La perífrasis *ir + ger*. ocurre mucho más que *venir + ger*. (con una diferencia de varias decenas de miles). Además, podemos notar que *ir + ger* es más común con el indicativo del perfecto simple que de imperfecto. También comparamos todas las perífrasis en los documentos por tema.

En el corpus checo-español, InterCorp, decidimos centrarnos en encontrar equivalentes checos de los cuatro perífrasis durativas. Para restringir la selección, nos concentramos en las perífrasis que ocurren con los verbos, que son los más numerosos para cada perífrasis.

Andar + ger. se une frecuentemente con los verbos *buscar, decir, hacer, dar*; la perífrasis *seguir + ger*. está a menudo relacionado con *ser, estar, hablar y hacer*; *venir + ger*. describe una acción que se aproxima al final mientras se realiza el proceso y se une con los verbos *hacer, correr, ser y desarrollar*; *ir + ger*. aparece más frecuentemente con *ser, decir, hacer, correr*.

Ir siendo se une en un 90 por ciento con el sustantivo *hora*, traducido como *je načase, je nevyšší čas* y también con adjetivos o adverbios. La perífrasis *seguir + ger*. se asocia más frecuentemente con diferentes tipos de adverbios, y no tenemos que clasificarla según los verbos, porque los adverbios desempeñan en el significado de la perífrasis el papel más importante. El adverbio más frecuente de esta perífrasis es el adverbio *stále*.

Las perífrasis durativas en español son un tema gramatical muy interesante que hemos explorado y descrito con la ayuda de ambos corpus. En contrapartes checas podríamos ver cómo se proyectan estas perífrasis en checo.

7. Bibliografie

- BOSQUE, Ignacio – DEMONTE, Violeta (eds.). *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, 1999. ISBN 84-239-7919-9.
- CVRČEK, Václav a kolektiv. *Mluvnice současné češtiny I*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 9788024628349.
- ČECHOVÁ, Marie a kolektiv. *Čeština: řeč a jazyk*. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2011. ISBN 80-85866-12-9.
- FENTE GÓMEZ, Rafael a kolektiv. *Perífrasis verbales*. Madrid: Edelsa, 1997. ISBN 9788485786664.
- GÓMEZ TORREGO, Leonardo. *Gramática del español: didáctica*. Madrid: Ediciones SM, 2002. ISBN 9788467541359.
- KARLÍK, Petr. a kolektiv. *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1995. ISBN 978-80-7106-980-5.
- KOŘENSKÝ, Jan a kolektiv. *Mluvnice češtiny 2, Tvarosloví*. Praha: Academia, 1986. ISBN 80-210-0168-2.
- MATTE BON, Francisco. *Gramática Comunicativa del español*. Tomo I, De la lengua a la idea. Madrid: Edelsa, 2005. ISBN 3125620104
- PETR, Jan a kolektiv. *Mluvnice češtiny I, II, III*. Praha: Academia, 1986–1987. ISBN 8467032073.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. *Nueva gramática de la lengua española: Sintaxis II*. Madrid: Espasa Libros, 2009. ISBN 8467032073.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA. *Esbozo de una nueva gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa-Calpe, 1973. ISBN 9788423947591.
- TOMÍČEK, Jan Slavomír. *Česká mluvnice: Nově vzdělaná*. Chicago: University of Chicago, 1856. ISBN 978-1361471982.
- ŠILHAVÁ, Terezie. Španělské opisné vazby terminativní a jejich české protějšky. Praha, 2012. bakalářská práce (Bc.) Karlova Univerzita v Praze. Filozofická fakulta
- TRÁVNÍČEK, František. *Mluvnice spisovné češtiny II. Skladba*. Praha: Melantrich, 1949. ISBN 80-7106-624-8.
- ZAVADIL, Bohumil – ČERMÁK, Petr. *Mluvnice současné španělštiny*. Praha: Karolinum, 2010. ISBN 80-24616-41-6.

- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: Banco de datos (CREA) [en línea].
Corpus de referencia del español actual. [online]. [cit. 2018-03-20].
Dostupné z: <<http://www.rae.es>>
- Český národní korpus – InterCorp. Ústav Českého národního korpusu FF
UK, Praha. [online]. [cit. 2018-03-20]. Dostupné
z: <<http://www.korpus.cz>>,
<https://kontext.korpus.cz/first_form?corpname=intercorp_v10_es>